

NONII MARCELLI DE COMPENDIOSA DOCTRINA

LIBROS XX

ONIONSIIANIS COPIIS VSVS EDITIT

WALLACE M. LINDSAY

VOLVMEN II
L. IV CONTINENS

NFC 1000

Editio stereotypa

1964

Georg Olms Verlagsbuchhandlung
Hildesheim

Mit Genehmigung des Verlages B. G. Teubner,
Stuttgart, veranstalteter reprographischer Nachdruck

Alle Rechte, auch die der Übersetzung, des auszugsweisen
Nachdruckes und der fotomechanischen Wiedergabe,
seitens der B. G. Teubner Verlagsgesellschaft, Stuttgart, vorbehalten.

Printed in Germany

Herstellung: fotokop. Reprografischer Betrieb GmbH., Darmstadt

NONII MARCELLI
DE COMPENDIOSA DOCTRINA

LIBROS XX

ONIONSIIANIS COPIIS VSVS EDIDIT

WALLACE M. LINDSAY

VOLVMEN II

L. IV CONTINENS

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MCMIII

SIGLA CODICVM

QVI IN HOC VOLVME ADHIBENTVR.

(cf. ad 406, 12.)

AA	fons codicum Gen. (unde H Cant. P) B.
B	codex Bernensis 83, saec. X ¹ .
BA	fons codicis G et correctionum H ² L ³ Gen. ² Cant. ² P ² E ² .
Bern. 347, 357	codices Noniani Bernenses 347 et 357, saec. X ¹ , olim cum Paris. 7665 coniuncti.
Cant.	codex Cantabrigiensis (Bibliothecae Universitatis M M. V, 22), saec. IX ¹ . ex.
DA	fons codicum Bern. 347 et 357, Montepess., Oxon.
E	codex Escorialensis M. III 14, saec. X ¹ .
G	codex Gudianus (Wolfenbuettel. 96), saec. X ¹ .
Gen.	codex Genevensis 84, saec. IX ¹ .
H	codex Harleianus (Mus. Britann. 2719), saec. IX ¹ .—X ¹ .
L	codex Lugdunensis (Voss. lat. fol. 73), saec. IX ¹ .
Montepess.	codex Montepessulanus (212), saec. IX ¹ .—X ¹ .
Oxon.	codex Oxoniensis (Bibl. Bodl., Canon. Class. Lat. 279), saec. X ¹ .
P	codex Parisinus (lat. 7667), saec. X ¹ .
Σ	codices recentiores vel aliquot vel plerique.

IV.

INCIPIT

DE VARIA SIGNIFICATIONE SERMONVM 10

PER LITTERAS.

PER A LITTERAM.

ADVORSVM contra significat. Terentius Adelphis (27):
neque sérvulorum quisquam, qui advorsum ierant.

Plautus in Asinaria (295): 15
quaé illa praeda est? íbo advorsum atque électabo quíd-
quid est.

|| Advorsum rursum apud significat. Titinius Gemina (55):
múlier, credo, advórsum illum res súas conqueritur . . .

Terentius in Andria (42):
et id grátum fuisse advórsum te habeo grátiam. 20

Ennius Telepho (293):
te ipsum hóc oportet prófiteri et próloqui
advórsum illam mihi.

Afranius Excerpto (147):
de víta ac morte dómini fabulábere 25
advórsum fratrem illius ac dominúm tuum.

9—14 ierant; 15—17 Pl.—sign.; 19—20 Ter.—gratiam;
24—26 Afr.—illius.

11 PER LITTERAS *om. LB⁴ (= G)* || 12 ID EST PER
D⁴ H³ ut vid.: INCIPIT PER *Mu.* || 13 in Ad. *B⁴* || 15. 19 in
del. Mu. || 16 illaec *Pl.* || 23 advorsus *Mu.* || 26 suum (*sum L¹*):
corr. Both.

Plautus in Aulularia (690):

egone út te advorsum méntiar, matér mea?

M. Tullius de Finibus Bonorum et Malorum lib. III (73):
 30 'nec vero pietas advorsum deos nec quanta is gratia
 debeatur sine explicatione naturae intellegi potest'.

ANIMA est secundum consuetudinem spiritus quo vivi-
 mus. Vergilius Georg. lib. IV (238):

1 animasque in || vulnere ponunt.

|| Anima rursum alitus oris et odor. Vergilius Georg.
 lib. II (134):

animas et olentia Medi
 ora foveat illo et senibus medicantur anhelis.

5 Titinius Fullonibus (20):

intérea faetida ánima nasum obpúgnat

Plautus Asinaria (894):

an fetet anima tuae uxori?

idem Mercatore (574):

10 ieiúnitatis plénus, anima fétida.

Caecilius (160):

quae mihi,
 ubi domum adveni, adsédi, extemplo sávium
 dat ieiuna anima.

32—33 An.—viv.; 2—4 An.—fovent; 5—8 Tit.—tu. ux.

27 in *del. Mu.* || 28 ut ea a. || 29 Advorsum, erga (*nov. lemm.*) *add. Quich.* || 30 nec *Cic.*: haec || nec quanta his *codd.* *Cic.*: nequa isti || 31 explicatione *Cic.*: expiatione (explanatione *L*¹ ut *vid.*): explanatione *edd.* || 1 -re *A*⁴: -ra *B*⁴: -rea *L* || 2 georg. (*praec. uerg.*) *om. A*⁴ *D*⁴ || 6 i. n. o. a. f. *Both.* || 7 in *As. B*⁴ || 8 animae *A*⁴ || uxoris tuae *codd. Pl.* || 10 animam fetidat (foet.) || 13 sávium *Gell. II, 23*: avium.

|| Anima aquae. Plautus Amphitryone (673): 15

ní ego illi puteó, si ocepso, ánimam omnem intertráxero.

|| Anima, sonus. Varro Eumenidibus (131):

Phrygiós peróssa córnús liquidá canít animá.

|| Anima, iterum significat iracundiam vel furorem; unde et animosi dicuntur iracundi. Plautus Amphitryone 20 (fr. xviii):

animam cónprime.

Accius Melanippo (427):

égone auxilio motus † temere ut hósti me animato offeram?

idem Epinausimache (308):

ut núnc. cum animatus íero, satis armátu' sum. 25

Novius Fullonibus Fereatis (32):

nihil ést pericli. dábo tibi [virum] validúm virum, animósum.

M. Tullius de Republica lib. I (60): 'ergo non probares, si consilio pulso lubidines, quae sunt innumerabiles, 30 iracundiaeque tenerent omnia'. — 'ego vero nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducerem'. — idem de Republica lib. V (9): 'tum virtute, labore, industria tueretur summi viri indolem, nisi nimis animose

15—21 An.—co.; 22 Acc. Me.; 25 ut—sum.

15 aqua *Quich.* || 15—16 *cf. 148. 7; 410. 14* || 16 si hoc cepcio (sic hoo cepsto *L*¹) *codd. h. l.* || 17—18 *cf. 334. 16 (s. v. liquidum)* || 19 Anima *D*⁴: *om. L A*⁴ *B*⁴ || iracundum: *corr. D*⁴ *Gen. mg.* || furem *A*⁴ *D*⁴ (-rum *L*¹): furiosum *B*⁴ || 23 nudus *Lips.* || *fort. eg. aux.?* mutus tem. *etc.* || honesti *A*⁴ || 25 ut nunc sum a. si i. *Madv. Adv. II, 660* || 27 verum va¹ verum: *corr. Ribb.*: val. virum, | virum *Both.* || 30 si *cod. Cic.*: *om.* || 31 iracundiaeve *cod. Cic.*: -quae || terrent *A*⁴ || 32 animatio *L*¹ || 34 tueretur *Me.*: quaereretur: *fort. quaerere daretur* || animosa et *Mu.*

233. 234 M.

ferox natura illum nescio quo'. Vergilius Georg. lib.
II (441):

35 quos animosi Euri adsidue franguntque feruntque.

et Aeneidos lib. XI (366):

pone animos et pulsus abi.

Lucilius lib. XXX (60):

40 Thessalam et indomitam frenis subigantque domentque.

|| Anima, ventus. Vergilius lib. VIII (403): ||

1 quantum ignes animaeque valent.

Lucretius lib. V (236):

aurarumque leves animae calidique vapores.

Varro Marcopoli, *περὶ ἀρχῆς* (292): 'noctilucam
5 tollo, ad focum fero, inflo anima; reviviscit'. — idem
Cosmotoryne, *περὶ φθορᾶς κόσμου* (224):

detis habenas animae leni,

dum nós ventus flamíne sudo

suavem ad patriam perducit.

Accius Myrmidonibus (10):

10 trahere in salum
classis et vela ventorum animae inmittere.

Plautus Aulularia (303, 305):

. nequid animae emittat dormiens.

34—35 Virg.—fer.; 41—3 An.—vapores.

34 n. quo impelleret *Guietus* || 35 quas *Verg.* || euria *A⁴*
(*seq. a*): euriria *ut vid. L¹* || 38—40 *cf. 401. 5 (s. v. subigere)* ||
40 thessaliam (tess-) *codd. h. l.* || indolitam *A⁴ L¹* || subigam
ante domemque *codd. 401* || 41 VIII *D⁴* || 5 ad f. foro *L* || *vel*
info; an. rev. || 6 d. h. animas (*ex amas*) veni *L* || 7 studo *A⁴* ||
8 sualem: *corr. Ald.* || perducatur *Scal.* || 10—11 lassiss (*corr. Iun.*)
tra. i. s.: *corr. Grotius* || *fort. clás. tr. in sálum et v. vént. a.*
inmít. || 13 nequid animae (-ai) forte amittat d. *Pl.*

APTAM, necessariam. M. Tullius de Republica lib. IV (1): 'ea denique obiectu mutuo aequae umbram noc- 15 temque efficiat, cum ad numerum dierum aptam, tum ad laborum quietem'. || Aptum, eleganter ac necessarie compositum. M. Tullius de Officiis lib. I (98): 'ut enim pulcritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos et delectat'. — idemque (146): 'sed facile iudicabimus, quid eorum † aliter ab officio natura- 20 discrepet'. — M. Tullius de Finibus Bonorum et Malorum lib. III (63): 'itaque natura sumus apti ad coetus, concilia, civitatis'. || Aptus significat adeptus. Accius Melanippo (436):

óbviam ensi it. quem ádvorsum aptus álter in promptu
óccupat.

Pacuvius Hermiona (168):

25

quód ego in acie célebro obiectans vítam bellando áptu' sum.

Lucilius lib. XXIX (14):

ut si íd quod concupísset non aptús . .

|| Aptum compositum, paratum. Vergilius Aeneidos lib. III (472):

interea classem velis aptare iubebat
Anchises.

30

idem lib. X (587):

proiecto dum pede laevo
aptat se pugnae.

17—20 Apt. el.—del.; 29—31 Apt.—Anchises.

15 eademque *L* ante corr. || obiectum vivo atque: corr. *Mu.* || 16 adnumeret *L*¹ || d. aptum (abt-) ad: corr. *Turneb.* || 18—20 (s. f. iud.) cf. 258. 30 || fort. idem qui supra; fac. iud. || 20 e. apte fiat quid ab *Cic.* || 23 consilia || 24 obvia mens idque: corr. *Mu.* post *Grotium*, *Quich.*, *Both.* || 26 vel quot || crebro *Passerat.* || 28 a. foret *I. Dousa.*

35 Pomponius (54):

heús! aptate, púeri, munde atque ámpliter convívium!

|| Aptum rursum conexum et conligatum significat.

Vergilius Georg. lib. III (168):

ipsis e torquibus aptos

40 iunge pares. ||

1 Accius † Demer (660):

hinc colomen ala † géminis aptum córnibus.

Lucilius Satyrarum lib. X (3):

tonsillas quoque praevalidis in funibus aptas.

5 idem lib. XVI (12):

ibat forte aries, inquit. iam quod genu'! quantis

testibu'! vix uno filo hosce haerere putares.

pellicula extrema exaptum pendere onus ingens.

Varro Mutuum Muli Scabunt, περί ψωρισμού (322):

10 úbi lúcus opácús tenerís frúticibus áptús.

M. Tullius de Deorum Natura lib. II (97): 'quis enim hunc hominem dixerit qui, cum tam certos caeli motus, tam statos astrorum ordines, tamque inter se omnia conexa et apta viderit, neget in his ullam inesse rationem?'

— Sallustius Historiarum lib. III (25): 'quod ubi frustra
15 temptatumst, socordius ire miles obceipere, non aptis armis,

37 Apt.—sign.; 11—14 M.—rationem.

35—36 cf. 511. 21 (s. v. ampliter) || 36 eius a. puer codd. h. l. || convivia LB⁴ || 1 fort. Medea (vid. 'Non. Marc.' p. 97) || 2 (colomem Gen. ante corr.) || ala A⁴ (cum E): ale (seq. ge) B⁴ L: alte Ribb. || 4 consellas: corr. Iun. || validis: corr. vet. lib. Dousae, Turnebus || ni Ribb. || 7 hoc se: corr. Gerlach. || 8 pericula A⁴ || 10 aptum A⁴ || 11 III L || 12 cum Cic.: om. (seq. tam) || 13 status . . . ordine (statutum . . . ordinem D⁴) || 13—14 o. quaenexa L || 14 in D⁴: om. rel. || 15 socerdius || obcepere.

ut in principio, laxiore agmine'. — Lucilius lib. XXX (40):

unus consternit nobis vetu' restibus aptus.

M. Tullius in Hortensio (52): 'altera est nexa cum superiore et inde apta atque pendens'. — et Tusculanarum lib. V (62): 'fulgentem gladium e lacunari seta equi aptum demitti iussit'.

AEQVALES sunt similes et ex aequo. Afranius Vopisco (366):

équidem te numquám mihi
parasítum, verum amícum, aequalem atque hóspitem
cotidianum et lautum convivám domi.

|| Aequales rursum aequaevi. Vergilius Aeneidos lib. 25 X (702):

nec non Euanthen Phrugium Paridisque Mimanta
aequalem.

Lucilius Satyrarum lib. V (43):

† veterum unum cecidisset a me senem Tiresiam †
aequalem constat.

30

Afranius Privigno (256):

novi amícum atque aequalém meum.

Vergilius lib. V (468):

ast illum fidi aequales.

21 Aeq.— aeq.; 25 Aeq. r. aequaevi.

16 et lax. *Iun.* || 17 clinas . . aptas *Mu.* || novis: *corr.*
Turnebus || pestibus *L* || fort. consterni || 19 apta atque *Halm.*:
aptaeque (-teque) || 20 e] me *LA* || equina *codd. Cic.* || dim. ||
21—24 cf. 337. 24 (s. v. lautum) || 22 et quidem *codd. h. l.* ||
23 rerum *B* || 24 convium *A*: conviuum *LB* || 26 para-
disque *A* *L* || minanta *LB* || 29 cecidisse tamen *B* || uerum
unum cecinisse tamen seni Tiresiai *Mu. post Francken.*: veterum
cecidisse senem tamen unum *T. Scal.* || 32 eum *A* || 34 fidire
quales (*corr. Gen.*²) *A*: fidere quales *LB*.

35 Terentius in Eunuchō (337):

patrís cognatum atque aéqualem [te] Arcidémiden
nostín?

- 1 M. Tullius de Officiis lib. III (1): 'P. || Scipionem,
Marce fili, eum qui primus Africanus appellatus sit, dicere
solitum scripsit Cato, qui fuit fere eius aequalis'. —
et de Senectute (46): 'ego vero propter sermonis de-
5 lectionem temperius quoque conviviis delector, nec cum
aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum
vestra etiam aetate'.

APERTVM, purum, serenum. Vergilius Aeneidos lib.
I (587):

scindit se nubes et in aethera purgat apertum.

- || Apertum dicitur patefactum. Vergilius lib. VIII (585):
10 iamque adeo exierat portis equitatus apertis.

Terentius Adelphis (167):

ábi prae strenue ác fores aperi.

|| Aperit, mitigat, placat. Vergilius Aeneidos lib. I (146):
et vastas aperit syrtis et temperat aequor.

- 15 || Apertum, nudatum. Turpilius Demiurgo (47):

apértae surae, bráchia autem prócera horrorém mihi
ex córde exsuscitábant.

Sallustius Historiae lib. V (20): 'quibus de causis
Syllam in victoria dictatorem uni sibi equo descendere,

36—37 Ter. patr.—n.; 4—8 M. T. de sen.—purgat ap.;
15—17 Ap.—exsuscitabant.

36 marcidemiden || te om. Ter. || 1—2 (sit) cf. 238. 23 ||
2 fili qui L¹ A⁴: filium qui B⁴ et codd. 238 || primo codd. h. l.
3 eius fere codd. Cic. || 5 temperius L A⁴ D⁴: tempestivis B⁴
necum L A⁴ || 5 (nec)—6 (aetate) cf. 378. 29 || 6 secum L¹
9 VIII || 13—14 cf. 246. 32 || 16 aperie L¹ || br. alte Mu.
19 uictaria || dictatore sibi muniaequo A⁴ || desc. equo codd.
Arusiani Gr. lat. VII, 454.

surgere de sella, caput aperire solitum'. — M. Tullius 20
de Officiis lib. I (129): 'verentur enim ne, siquo casu
evenerit ut corporis partes quaedam aperiantur, aspiciantur
non decore'. — Vergilius lib. VI (406):

aperit ramum qui veste latebat.

Varro Eumenidibus (161): 'capite aperto esse iubet,
ante lucem suscitatur'. — Sisenna Historiarum lib. III (15): 25
'adoriuntur adversos ut apertis lateribus'. — Varro de
Vita Pop. Rom. lib. I: 'minoris natu capite aperto
erant, capillo pexo, utique innexis crinibus'. || Aperire,
erigere, ostendere. Vergilius Aeneidos lib. III (205):
quarto terra die primum se adtollere tandem
visa, aperire procul montis. 30

idem Aeneidos lib. VIII (681):

patriumque aperitur vertice sidus.

Varro Meleagris (301): 'non modo suris apertis,
sed paene || natibus apertis ambulans'. 1

AVTVMARE est dicere. Pacuvius Periboea (308):
fléxa, non falsa autumare dictio Delphis solet.

idem Hermiona (169):

quid benefacta mei patris, cuius ópera te esse ultum autumant? 5

Lucilius lib. XXVIII (46):

Sócratium quiddám tyranno mísisse Aristippum autumant.

22 — 23 Virg.—lat.; 28 — 30 Ap.—mont.; 33 — 3 V.—solet.

20 (surg.—sol.) cf. 397. 15 || s. de sylla LA4: adsurgere
sella Arusian. || 21 nisi quod || casu A4 || 22 decoreae || 24 cf.
452. 8 || 25 suscitatur om. L¹ || III L || 26 aversos B⁴ L¹ || ut
vi Me. || 27 aperte A⁴ L ex. corr. || 28 vittisque Popma || 29 die
terra || prima L¹ || 30 mentis LA⁴ B⁴ || 3 autumarei Mu. || 5 bene-
faciam ei: corr. Mu. || opera operate || autumant A⁴ (cum E¹):
-mat LB⁴ || 7 socratitum A⁴: -cum Iun. || quiddante tyr.
(pro ter.): quidam (dat.? Mu.) tyr. Lachm. || misse Guetius,
Lachm.

Plautus Amphitryone (fr. xiii):

nisi hoc ita factum est proinde ut factum esse autumo,
10 non causam dico quin vero insimulés probri.

|| Autumare est sperare. Pacuvius Duloreste (118):
aut hic est aut hic ádfore actutum autumo.

ALTVM non solum aerium vel profundum, sicuti plerum-
que. || Altum ab alimento dictum. Varro Manio (260):
15 'habens antepositam alimoniam, sedens altus alieno sumptu.'
|| Altum, magnum vel gloriosum. Vergilius Georg. lib.
III (42):

te sine nil altum mens inchoat.

|| Altum, vetus, anticum. Vergilius Georgicon lib. IV (285):

20 altius omnem
expediam prima repetens ab origine famam.

et lib. VIII (395):

quid causas petis ex alto?

Accius Armorum Iudicio (160):

25 cur vétera tam ex alto ádpetissis
discidia, Agamemnó?

|| Altum, pressum, obscurum. Vergilius lib. X (63):

quid me alta silentia cogis
rumpere?

11—21 Aut.—fa.; 24—29 Acc.—rumpere.

10 verum qui ins. (quin s. *L B*⁴): *corr. Langen.* || 13—238. 4
fort. post 235. 20 collocand. (cf. 'Non. Marc.' p. 66) || 13 sicuti]
sed *D*⁴ || 14 alimento *A*⁴ *D*⁴: alendo *L B*⁴ || 14—15 *cf. 133. 28;*
442. 33 || 17 III *L A*⁴ || 19 III *H*⁸ *ut vid.: III rell.* || 21 fatum
*L A*⁴ *D*⁴: factum *B*⁴ || 22—23 *cf. 366. 24* || 23 quide c.
petas *L*¹ || 25 adpetisses *D*⁴ || 27—29 *cf. 182. 27; 382. 35* ||
27 XI *L A*⁴.

idem eodem (625):

30

sin altior istis

sub precibus venia ulla latet.

ADITVS, interpellatio. Terentius in Andria (534):

aliquót me adierunt, éx te auditum esse.

Vergilius lib. X (149):

35

regem adit et regi memorat nomenque genusque.

Lucilius lib. XXVII (24):

cúm pacem petó, cum placo, cum ádeo et cum appelló meam.

|| Aditus est ingressus. Vergilius lib. IX (57):

huc turbidus atque huc

40

lustrat equo muros aditumque per avia quaerit.

M. Tullius de Suppliciis (Verr. II, v, 30): 'in ipso aditu atque ore portus'. || Aditus rursum adventus.

Accius Medea (417):

tun ália || Mede's et cuius áditum expéctans pervixi úsque i
adhuc?

M. Tullius ad Caesarem Iuniorem lib. I (fr. 1): 'et aut ad consules aut ad te aut ad Brutum adissent, his fraudi ne esset, quod cum Antonio fuissent'.

ADTENDERE est intendere. M. Tullius de Officiis lib. 5
III (35): 'et si, cum animum adtenderis, turpitudinem videas adiunctam'. — Accius Diomede (281):

simul aúrem adtendo, ut quírem exaudire ámplius.

33 Ad. int.; 35—36 Virg.—gen.; 39—1 Ad.—expectant;
5—7 Adt.—vid. adunatam.

30 item A⁴ || i. in e. B⁴ || 34 esse secl. Me. || 38 placito A⁴ ||
 39 est om. D⁴ || 40 atque illuc || 42 cf. 459. 20 || 43 opere
 codd. h. l.: ora codd. 459 || 1 tunc (tum L¹) diomedes et c.:
 correxi || expectant: corr. Passerat. || 3 et aut ad te A⁴ ||
 4 essent A⁴ L ex corr.: esset B⁴ L ante corr. || 6 sed si Cic. ||
 turpitudinem A⁴ || 7 adunatam.

Lucilius lib. XXIX (115):

10 praeterea ut nostris animos adtendere dictis
atque adhibere velis.

idem lib. XXVII (33):

rém cognoscas símul et dictis ánimum adtendas póstulo.

Pacuvius Antiopa (17):

15 sed cúm ánimum adtendi ád quaerendum quíd siet.

Pomponius Macco (63):

quíd futurum est, sí pol discere ártē ego hanc adténderim?

|| Adtendere, perseverare. Accius Diomede (279):

si umquám praepediar, gnáte || puer † ne adténderis
20 petere á me id quod nefás sit concedí tibi.

APPELLARE est familiariter respondere. Lucilius lib.
XXVII (25):

cúmei me adeunt sérvuli, non dóminam ego appellém
meam?

|| Appellare, nominare. M. Tullius de Officiis lib.
III (1): 'Publium Scipionem, Marce fili, eum qui primus
Africanus appellatus sit'.

25 APPELLERE est applicare. Afranius Excepto (137):

ábi tu, appellant húc ád molem nóstram naviculám . .

9—10 Luc.—adt.; 12—13 idem—pos.; 18—25 Adt.—App.
est applicare.

10 nostros: *corr. Bentin.* || adtendere (att-) de re d.:
corr. E¹ || 12—13 *cf. 275. 21 (s. v. cognoscere)* || 12 XXVI
codd. 275 || 13 *postula codd. h. l.* || 15 cum animo: *corr. Iun.* ||
17 s. h. d. art.: *corr. Mu.* || 19 perpediar *L A⁴ B⁴* || numquam
perpellar *Mu.* || gnato: *corr. Grotius* || *fort. gnate, inpune adt.* ||
20 concedit tibi *B⁴ ut vid.* || 23 (App.)—24 (sit) *post 29: huc*
traiec. Quich. || *cf. 236. 1* || 24 filium qui || 25 Appellare: *corr.*
Quich. || 26 nav. iube(?) *Bue.*

Lucilius lib. XXVI (81):

ágere in iaciendo si quo est [in] vineis actis opus,
primum id dant operam ut quamprimum appellat

AEMVLVS est invidus. Vergilius Aeneidos lib. V (415): 30

aemula necdum

temporibus geminis canebat sparsa senectus.

et lib. VI (173):

aemulus exceptum Triton. ||

Aemulus est sectator vel imitator. M. Tullius pro 1
Marco Marcello (2): 'illo aemulo atque imitatore stu-
diorum meorum ac laborum'. — Sallustius Historiarum
lib. III (88): 'sed Pompeius a prima adulescentia, ser-
mone fautorum similem fore se credens Alexandro regi, 5
facta consultaque eius quidem aemul[at]us erat'. —

Vergilius Aeneidos lib. X (371):

spemque meam, patriae quae nunc subit aemula laudi.

|| Aemulus, similitudinem vitae vel instituti sequens.
M. Tullius de Republica lib. I (50): 'qui enim iudicatur
iste optimus? doctrina, artibus, studiis? audio. quando?' 10

ARGVTVM significat sonans. Vergilius Bucolicis (VII, 1):

forte sub arguta consederat ilice Daphnis.

et multa huiusmodi. || Argutum, audax, malitiosum.

Lucilius lib. XXVIII (XXIX, 36):

agite, ágite, fures méndaci argutámini.

15

27—32 Luc.—sen.; 1 Aem.—im.; 3—8 Sal.—seq.;
11—22 Arg.—Hab.

27—28 cf. 243. 41 (s. v. actum, admotum); 327. 25 (s. v. iacit, facit) || 28 i. e. aggere || quod A⁴ D⁴: (quid [qui?] corr. ex quod in H) || in om. codd. 243, 327 || 29 dan L ante corr. A⁴ || post hunc vers. lac. sign. Mu. || 33—34 cf. 437. 6 || 1—2 cf. 437. 9 || 2 imitatione A⁴ || 3—5 cf. 502. 2 (s. v. acc. pro gen.) || 5 se fore D⁴ || 6 aemulus Victor., Carrio: -lator Dietsch. || 8 institutis s. L¹ A⁴ || 9 qui cod. Cic.: qua || 10 quando * * * edd.

Plautus *Mostellaria* (1):

exi é culina, síś, foras, mastígia,
qui mi ínter patinas éxhibes argútias.

|| Argutum, parvum ac lectum. Vergilius Georg. lib. III (80):

20 argutumque caput, brevis alvus obesaque terga.

ACCIPERE, tractare, increpare. M. Tullius in Verrinarum actione II (I, 140): 'male accipit verbis Habonium'. — et ad Caesarem Iuniorem lib. I (fr. 2): 'roga ipsum, quemadmodum eum ego Arimini acceperim'. || Accipere est datum sumere. Vergilius Aeneidos lib. III (486):

25 accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum
sint, puer.

|| Accipere, sentire. Terentius *Heautontimorumenos* (264):
..... Clínia, aliter túum amorem atque est áccipis.

|| Accipere, videre. Vergilius lib. VIII (154):

30 ut te, fortissime Teucrûm,
accipio agnoscoque libens!

|| Accipere, concipere. Vergilius lib. VIII (449):

alii ventosis follibus auras
accipiunt redduntque. ||

1 || Accipere, audire. M. Tullius (*Verr.* II, II, 82): 'ac-
cipite nunc aliud eius facinus nobile'. — Lucilius lib.
XXX (112):

hoc etiam accipe quod dico; nam pertinet ad rem.

11 — 22 Arg.—Hab.; 24 — 3 Acc.—rem.

16 — 18 cf. 55. 16 || 16 must. || 17 ex ceculina *DA* || 18 ex-
hiberes (exib-) *AA DA* || 19 ac letum *LB*: *om. DA*; adduc-
tum *Mu.* || 20 cf. 361. 13 || obsaque t. *L*¹: ob. t. (*sic, ut vid.*) *DA* ||
22 secundum *AA* || 23 — 24 cf. 383. 8 (s. v. rogare) || 23 rogo — ari-
ni — acceperit *codd. h. l.* || 24 ego eum *codd. 383* || 25 manum
tibi quae *L*¹: manuumque tibi *rell.* || eorum *L*¹: meorum *AA* ||
28 al. cum amore || 2 nobile *om. DA*.

Vergilius Aen. lib. II (65):

accipe nunc Danaum insidias et crimine ab uno 5
disce omnis.

|| Accipere, pascere. Terentius in Eunucho (1082):
accipit homo nemo melius prorsus ac prolixius.

|| Accipere, decipere. Lucilius lib. XXIX (2):
... sic inquam veteratorem illum vetulum lupum 10
Hannibalem acceptum.

|| Accipere, habere acceptum. Plautus in Aulularia (237):
tam optimumst: tu condicionem hanc accipe

ARDERE est igniscere, concremari. Vergilius Aeneidos
lib. V (525):
namque volans liquidis in nubibus arsit harundo. 15

idem Vergilius lib. II (311):

iam proximus ardet

Vcalegon.

|| Ardere, festinare. Vergilius Aeneidos lib. I (423):
instant ardentes Tyrii: pars ducere muros 20
molirique arcem et manibus subvolvere saxa.

idem lib. XII (71):

ardet in arma magis.

|| Ardere, fulgorem et splendorem emittere. Vergilius
Aen. lib. IV (262): 25

Tyrioque ardebat murice laena.

9—11 Acc.—acc.; 14—15 Ard.—arundo; 19—20 Ard.—T.;
22—28 id.—capiti.

8 atque: neque *codd. Ter.* || 10 scinquam *L* || 11—12 *ad-*
didi: Acc. admittere *Pius* || 12—13 *aululariam* (-a *B⁴*) op-
tumus (-im-) tu || 20 (pars)—21 *cf. 283. 13; 346. 17* || 21 *tilii D⁴* ||
24 A. est f. *D⁴* || inmittere *D⁴* || 25—26 *cf. 541. 5; 549. 16.*

idem lib. X (270):

ardet apex capiti cristisque a vertice flamma
funditur.

- 80 || Ardere, dolere vel irasci. Vergilius Aeneidos lib. X (513):
proxima quaeque metit gladio latumque per agmen
ardens limitem agit ferro, te, Turne, superbum
caede nova quaerens.

ACRE significat celer, velox. Vergilius Georg. lib. III (119):

- 35 calidumque animis et cursibus acrem.

idem Aen. lib. IV (156):

at puer Ascanius mediis in vallibus acri
gaudet equo.

- || Acre, austerum, acidum, asperum, acerbum. M. Tullius
40 in Hortensio (89): 'quod alterius ingenium sicut acetum
Aegyptium, alterius sic acre ut mel Hymettium dicimus'.
— Varro Parmenone (394): ||

- 1 demittis acris pectore curas cantu castaque poesi.

- || Acre, severum. M. Tullius de Officiis lib. I (114):
'suum quisque igitur noscat ingenium acremque se et
bonorum et malorum suorum iudicem praebeat'. —
5 idem eodem (136): 'utendum est fortasse vocis conten-
tione maiore et verborum gravitate acriore'.

22—28 id.—cap.; 30 Ard. d. ir. vel amare; 34 Ac.—vel;
37—39 Virg. at—asp.; 2—4 sev.—praebeat.

27 XI B⁴ || 28 (cris.)—29 cf. 313. 9 || 80 dolere (-ore
Montepess.) irasci vel amare D⁴ || 32 (te)—33 cf. 391. 4 ||
34 Acrem s. celerem velocem D⁴ || 39 Acrem: corr. Iun. ||
acidum asp. acerbum E: acerbum (-vum) asp. acerbum (-vum)
L A⁴ B⁴: acerbum asperum D⁴ (cum B) || 40 sic dulce ut
Sigonius || acceptum A⁴ || 41 mel metium L || 1 cf. 267. 15
(s. v. castum) || dimittis codd. h. l. || cantum cantasque codd.
h. l. || 2—3 et b. et vitiorum s. Cic. || 5 idem m e. L¹: idem
in e. B⁴ || et vocis codd. Cic.

|| Acre, forte. Vergilius Aen. lib. VIII (614):

aut acrem dubites in proelia poscere Turnum.

Cicero Tusculanarum lib. V (57): 'in rebus gerundis virum acrem et industrium, eundem tamen maleficum natura'.

|| Acre, vehemens, saevum. M. Tullius in Hortensio (25): 10
'aut Philisto brevius aut Theopompo acrius'. — Vergilius Georg. lib. III (405):

acremque Molosum
pasce sero pingui.

idem Aen. lib. V (454):

acrior ad pugnam redit ac vim suscitatur ira. 15

M. Tullius Verrinarum actione II, de signis (iv, 70):
'multo acrior, quam ego sum, actor accusatorque esse deberes'. || Acre, providum, diligens. — Vergilius Georg. lib. II (405):

iam tum acer curas venientem extendit in annum
rusticus. 20

AER est medium spatium quod inter caelum est et terram. Vergilius Aeneidos lib. V (839):

aera dimovit tenebrosam et dispulit umbras.

|| Aer, altitudo. Vergilius Georgicon lib. II (123):

ubi aera vincere summum
arboris haut ullo iactu potuere sagittae. 25

18 Acre prov. dil.; 21 — 22 Aer — terram.

6 Acrem fortem || 6—7 cf. 374. 15 || 8 in rebusque *codd.*
Cic. || 9 uerum (*non E*) || 11 philippo *B⁴* || brevis *A⁴* (-vius
ex corr. in L) || (a. T. a.) cf. 343. 10 || 15 ad pusnam *L¹*: apud
nam *A⁴* || actum *B⁴* || 16—18 *add. Roth.* || 24—26 cf. 418. 21 ||
24 aeneidos libro II (*corr. V*) *L*: aeneidos (aen.) lib. (libro) V
A⁴: georgicon (georg.) lib. II *B⁴* || 26 aut *L A⁴* || ullae *Verg.*

241. 242 M.

|| Aer, sonus. Varro Andabatis (25):

anima út conclusa in vésica, quando ést arte religáta,
si pértuderis, aéra reddet.

30 AMARVM dicitur asperum. Vergilius Georg. lib. II (86):
et amara pausia baca.

Lucretius lib. IV (15):

interea perpotet amarum
absinthii laticem.

35 || Amarum, acerbum. Vergilius Aeneidos lib. IV (203):
isque amens animi et rumore accensus amaro. ||

1 ADMONERE est commonefacere. M. Tullius in Verrem,
de signis (II, IV, 5): 'recte admones. Polycletum esse
dicebant'. || Admonere, percutere. Vergilius lib. X (586):
Lucagus ut pronus pendens in verbera telo
5 admonuit biiugos.

AMBIRE significat circuire et concludere. Vergilius
lib. VI (550):

quae rapidus flammis ambit torrentibus amnis.

idem lib. X (243):

atque oras ambiit auro.

10 || Ambire, ambitionibus adpetere. Vergilius lib. VII (333):
ne conubiis ambire Latinum
Aeneadae possint.

Terentius in Andria (373):

nisi vides, nisi sénis amicos óras, ambis . . .

27—30 (cf. 35) Aer—Am. asperum vel acerbum; 6—7
Amb.—amnis; 10—12 Amb.—possunt.

28 arte ligata: corr. Mu. || 29 reddit(?) Mu. || 30 dicitur
om. D⁴ || 36 amaro] amore L¹ A⁴ || 6 IIII || 8 idem om. A⁴ ||
11 ne c. E (cum Montepess.): nec. c. vell.: neu c. codd. Verg. ||
12 possunt D⁴.

|| Ambire, interpellare. Vergilius Aen. lib. IV (283): 15
 quonam reginam ambire furem
 audeat adfatu?

AGERERE, egerere. Varro Bimarco (70): 'non Hercules potest, qui Augeae agessit κόπρον'.

AVDACIA consuetudine temeritas dicitur. Sallustius 20
 Catilinae Bello (58, 17): 'audacia pro muro habetur'.

|| Audacia, fiducia. Vergilius lib. V (67):
 quique pedum cursu valet et qui viribus audax.

ATRVM dicitur nigrum. Vergilius lib. VI (576):
 quinquaginta atris inmanis hiatibus hydra. 25

et Georgicon lib. III (430):
 hic piscibus atram
 improbus ingluviem.

Varro Eumenidibus (146): 'vix vulgus confluit non furiarum, sed puerorum atque ancillarum, qui omnes me 30
 bilem atram agitare clamitantes'.

ALVMNOS consuetudo quos alas vel educes vel eos qui
 alunt dici vult. Vergilius lib. VI (876):

nec Romula quondam
 ullo se tantum tellus iactabit alumno. 35

M. Tullius in Verrem, de suppliciis (II, v, 169):
 'Italia autem alumnum suum servitutis extremo summo-
 que supplicio fixum videret'. — Varro Sesqueulixe (476):

15—17 Amb.—affatu; 20—22 Aud.—fid.; 32—33 Al.—vult.

15 Verg. om. *L*¹ || 15—17 cf. 30. 23 || 16 quo nunc *codd.*
Verg. || audire *L* ante corr. || 18 Agere: *correx*i || egere *L*¹:
 gerere *A*⁴ *B*⁴: corr. *Me.* || 19 qui augebes sed conpron: *correx*i
post Iun., Me. || 21 cf. 431. 5; 442. 18 || 24 nigrum om. *L*¹ ||
 nigrum. Atrum, noxium, pestiferum. Verg. (?) *Mu.* || V: (corr. *B*) ||
 26—28 cf. 298. 10; 327. 10 || 27 p. ram *L*¹ || 28 inluviem (ill-) *codd. h. l.* || 29—30 cf. 153. 3 (s. v. pueros); 421. 7 (s. v. vix);
 356. 15 || 31 livem *L* *A*⁴ || 32 educas *D*⁴ || 35 tullus *A*⁴
 (non *B*) || 37 suum] sum *L*¹ *A*⁴ || 38 affixum *codd. Cic.*

'ubi quod lupam alumni fellarunt olim'. — idem in Eumenidibus (141): ||

- 1 ét ecce de improviso ad nos accédit cana Veritas,
Attices philosophiae alumna.

|| Alumnum, filium. Vergilius lib. VI (595):
nec non et Tityon, Terrae omnipotentis alumnum.

- 5 Pacuvius Teucro (313):
quae desiderio alumnū, paenitudine
squalés scabresque inculta vastitudine.

|| Alumnum, dominum. Vergilius lib. XI (33):
caro datus ibat alumno.

- 10 AGERE, leto dare. Vergilius Aen. lib. I (190):
tunc vulgus et omne
miscet agens telis.

|| Actum, rotatum. Vergilius Aen. lib. IX (587):
ipse ter adducta circum caput egit habena.

- 15 Agere, loqui. Terentius in Adelphis (78):
sed estne ipse, de quo agebam?

|| Actum dicitur perfectum. Vergilius lib. VI (236):
his actis propere exequitur praecepta Sibyllae.

- || Agere, persequi. Vergilius Aen. lib. IV (70):
20 quam procul incautam nemora inter, Cresia fixit
pastor agens telis.

1—2 Varro ecce—al.; 8—9 Al. filium vel dom.—al.;
13—17 Act.—perf.; 19 Ag.—Vergilius.

1—2 cf. 86. 26 (s. v. canum) || 1 et om. DA || annos AA:
anno L¹ || 4 omniparentis Verg. || 5—7 cf. 152. 25 (s. v. paeni-
tudinem); 169. 28 (s. v. scabres); 185. 2 (s. v. vastities, vasti-
tudo, vastitas) || 11 vultus L¹ || omnem (. . turbam) Verg. ||
14 cf. 246. 25 || habenas (ab.): corr. E || 16 sed om. DA || e. hic
i. codd. Ter. || ageram L¹.

Aen. lib. VIII (118):

quos illi bello profugos egere superbo.

|| Actum, adpulsum. Vergilius lib. VII (199):

sive errore viae seu tempestatibus acti. 25

Varro in Lege Maenia (234):

non hós Pactolus aúreas undás agens
erípiet umquam e míseriis

|| Actum, infixum. Vergilius lib. IX (432):

sed viribus ensis adactus 30
transadigit costas.

Varro *Γνωθι Σεαυτόν* (204):

nón videtis, únus ut
párvulus Amor árdifeta lámpade arida ágat amantis
aéstuantis? 35

|| Actum, coactum, territum. Vergilius [lib. VI] (379):
prodigiis acti caelestibus ossa piabunt.

|| Agere, fugare. Vergilius Georg. lib. II (130):
et membris agit atra venena.

|| Actum, admotum. Vergilius lib. IX (505): 40
adcelerant acta pariter testudine Vulsci.

Lucilius lib. XXVI (81):

ágere in iaciéndo siquost víneis actís opus[t].

23 quos—sup.; 24—25 Act.—acti; 29—30 Act. inf. vel
admotum—adactus.

22 et Aen. B⁴ || 23 cf. 391. 21 || 26 in leminia L A⁴ ||
28 umquam me A⁴ || 32—34 (lamp.) cf. 312. 6 (s. v. fetum,
plenum) || 34 A. p. Meinek. || fort. artifeta (cf. ail 312. 8) ||
34—35 amantissa est. L || 36—37 cf. 370. 5; 436. 5 || 36 lib. VI
om. L A⁴ || 38 fugere L¹ A⁴ || I L A⁴ || 39 ac codd. Verg. ||
41 evulsi L¹ || 42 Lucilius om. L¹ A⁴ || 43 cf. 238. 27; 327. 25
(s. v. iacit, facit) || iacendo si quos tu vinis actis opost.

243. 244 M.

|| Agere, porrigere. M. Tullius de Officiis lib. II (43):
 45 'vera gloria radices agit atque etiam propagatur'. || Agere,
 intendere, inquirere. Vergilius in Bucolicis (IX, 37):

id quidem ago et tacitus, Lycida, mecum ipse voluto.

|| Agere, arguere, inpellere. M. Tullius in Verrem actione
 II (I, 7): 'agunt eum praecipitem poenae civium
 Romanorum'.

1 ASPERVM significat insuave. Terentius || Heautonti-
 morumeno (458):

asperum,
 pater, hoc est; aliud sodes para.

Vergilius Georg. lib. IV (277):

5 asper in ore sapor.

|| Asperum, nocens. Vergilius Georg. lib. III (434):
 sevit agris asperque siti atque exterritus aestu.

|| Asperum, exasperatum, non leve. Vergilius lib. IX (263):
 bina dabo argento perfecta atque aspera signis
 10 pocula.

AEQVARE est cum aequitate dividere. Vergilius Aeneidos
 lib. I (507):

operumque laborem
 partibus aequabat iustis.

|| Aequare, continuare. Vergilius lib. IX (337):
 15 felix, si protinus illum
 aequasset nocti[s] ludum.

45—46 Ag.—Virg.; 47—5 id—sap.; 11 Aeq.—dividere;
 14—18 Aeq.—ensem.

44—49 post 246. 20: huc traiec. Quich. || 46—47 cf. 420. 27 ||
 47 ipsa D⁴ || 48 implere L¹ || 1 Asperam L¹ || 3 al. lenius s.
 vide Ter. || 4 et V. D⁴ || 6—7 cf. 295. 30 || 6 III L A⁴ ||
 12 laborum L A⁴ || 13 cf. 412. 30 || 14—16 cf. 377. 12 || 16 noctis
 codd. h. l.

ACCOMMODATVM dicitur adiunctum. Vergilius Aeneidos lib. II (393):

laterique Argivum accommodat ense.

M. Tullius in Verrem, in Frumentaria (II, III, 60): 'flagitia lubricis accommodat'. — Accius Bacchis 20 (256):

tunc silvestres exuvias laevo pictas lateri accommodant.

M. Tullius de Officiis lib. I (70): 'qui se ad rem publicam et ad magnas res gerendas accommodaverunt'. — et de Republica [lib.] I (70): 'expositamque ad exemplum nostrae rei publicae accommodabo ad eam, si 25 potero, omnem illam orationem, quae est mihi habenda de optimo civitatis statu'. || Accommodatum, proclive, propensum. M. Tullius in Verrem actione II (I, 63): 'tunc praeterea maxime sedati et quieti, prope praeter ceteros, ad summum Graecorum otium potius quam ad 30 ullam vim aut tumultum accommodati'. || Accommodare, adhibere. M. Tullius de Officiis lib. III (43): 'tantum dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit, ut orandae litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet'. — et de Senectute (70): 'ceterum † et tempora me- 35 tendis frugibus et percipiendis accommodata sunt'. ||

ARIDVM dicitur siccum. Vergilius Aen. lib. I (175): 1

atque arida circum

nutrimenta dedit.

14—18 Aeq.—ens.; 20—21 Accius—accommodant; 1—6 Ar.—fragor.

17—18 cf. 71. 8 || 17 lib. II aen. A⁴ || 19—20 ad Verris fl. lub. accommodato Cic. || 20—21 cf. 458. 11 (s. v. exuvias) || 21 silvestres codd. h. l.: pecudum codd. 458: silvestrium On.: -strum Ribb. || saevo codd. h. l. || 24 lib. om. L¹ A⁴ || expositaque cod. Cic. || 25 nostrum L || nostra re publica Niebuhr. || ad om. || 26 potuero cod. Cic. || 28—29 act. tertia tunc (tunc ter. A⁴) || 30 motium L A⁴ || 33 (ut v.)—34 cf. 361. 2 || 34 lites codd. h. l.: (corr. H³) || 35—36 cetera [met] t. met. Quich.: reliqua autem t. demet. codd. Cic. || tendis L¹ A⁴.

|| Aridum, horrificum, acutum. Vergilius Georg. lib. I (357):
 5 et aridus altis
 montibus audiri fragor.

Lucretius (VI, 119):
 aridus unde auris terget sonus.

|| Aridum, purum, lucidum. Plautus in Rudente (726):
 10 argento arido.

ANCEPS [est] dubium. Vergilius Aen. lib. X (359):
 anceps pugna diu.

|| Anceps, duplex. Lucilius lib. XXIX (33):
 nemo hós ancipites férro effringat cárdines.

15 Vergilius Aen. lib. III (180):
 agnovit prolem ancipitem geminosque parentis.

Varro de Vita Populi Romani lib. IV: 'Caesar re-
 versionem fecit, ne post occipitium in Hispania exercitus
 qui erant relinqueret, quo se coiceret Pompeius, aut an-
 20 cipi urgueretur bello'. || Anceps, acutum ex utraque
 parte. — Lucilius lib. XXIX (34):

vectæ átque ancipiti férro effringam cárdines.

AVRA est ventorum. Vergilius Georg. lib. IV (416):
 at illi
 dulcis compositis spiravit crinibus aura.

1—6 Ar.—fragor; 9—14 Ar.—card.; 20—22 Anc.—Virg.;
 24—25 sp. cr. aura et.

8 auri topet *A*⁴: auris et *L B*⁴ (*fuera*t in archetypo auriset):
 a. torquet (?) *Mu.* || 11 est *om.* *A*⁴ *D*⁴ || 14 -te *I. Doua* ||
 15—16 *secl.* *Mu.* || 16 ancipitem *E*¹: ambiguan *L A*⁴ *B*⁴ ||
 17—18 c. reversione (cessare versione *A*⁴): *corr.* *Ald.* || 18 ef-
 fecit *Mu.* || 19 relinquerent: *corr.* *Me.*: -ntur *Mu.* || aut *Mu.*:
 ut || 22 ventus *Mu.*: *fort.* variorum vel ventorum; <verum>
 (*seq.* uerg.) || Aura, odor *add.* *Quich.* post *Me.* || 24 cf. 257. 25.

Idem Aen. lib. VI (204):

25

discolor unde auri per ramos aura refulsit.

|| Aura, tactus. Varro [in] Eumenidibus (139):

simul ac lánguido

córpori solís calidior vísa est aura.

ARGVTARI dicitur loquacius proloqui. Ennius Phoenice 30 (262):

túm tu isti crede átque exerce língua, ut argutárier
póssis.

Novius Exodio (25):

quándo ad ludos vénit, alii cú m tacent, totúm diem
árgutatur, quási cicada.

35

|| Argutari, sussilire. Titinius Fullonia (28):

terra haec est, nón aqua, ubi tu sólitu's argutárier,
pédibus cretam dú m conpescis, véstimenta quí laves. ||ADTOLLERE significat erigere, fundere. Vergilius Aeneidos 1
lib. III (552):

adtollit se diva Lacinia contra.

|| Adtollere, adferre. Pacuvius Medo (238):

cústodite istúm vos, ne vim qui ádtolat neu qui ádtigat.

24—25 sp. cr. aura et; 26 disc.—ref.; 30 Arg.—Enn.;
31—35 ex.—cic.; 1—3 Adt.—adferre.

25 Aura, splendor *add. Quich.* || VII L¹ || 27 Aura adactas:
corr. Mu. || in *om. L* || 29 corpore: *corr. Oehler.* || cadilior A⁴ ||
30 loquacium: *corr. H²:* -citer *ed. a. 1476* || 31 lingua L A⁴ B⁴ ||
33 nevius D⁴ || 34 taceant D⁴ || 36 sussilire B⁴: subsilire
Gen.²: exissilire L: easisilire A⁴ || 37 at t. h. *Quich.*: t. hercle h.
C. F. Mueller. Prosod. Plaut. p. 604 || nouaqua L B⁴ || solita's
Havet. (Mél. Graux, p. 811) || argutari: *corr. Scal.* || 38 que
levas: *corr. Lachm. comm. Lucr. p. 379* || 1 fund. *om. D⁴:*
fundare *Mu.* || 4 c. hunc *codd. Diom. p. 378:* c. istunc *Ribb.* ||
ne eum qui: nequis vim *codd. Diom.* || adtollat (*att.*): attulat
Diom. || qui *alt. om. Diom.* || adtingat B⁴.

5 idem Armorum Iudicio (41):

“pro império agendum est”. — “quís vetat, quin áttolat?”

Vergilius Aen. lib. VIII (200):

attulit et nobis aliquando optantibus aetas.

AVSCVLTARE est obsequi. Pacuvius Chryse (85):

10 magis áudiendum quam áuscultandum cénseo.

Ennius Melanippa (247):

mi áuscultá, náte; púeros cremárí iubé.

Caecilius Symbolo (196):

audire, ígnoti quod ímperant,
sóleo, non auscultare.

15 || Auscultare, audire. Afranius Simulante (306):

ne ego illos velitántis auscultó lubens.

Pomponius Asina (12):

atque áuscultare dísce, si nescís loqui.

|| Auscultare, videre, spectare. Afranius Privigno (265):

20 vidére ludos; hínc auscultaví procul.

ADDVCERE, ducere. Terentius Heautontimorumeno (311):

addúcimur [ad te] tuam Bácschidem

9 Ausc. e. obs.; 11—12 Enn.—cr. iube; 15 Ausc. aud.; 17—18 Pomp.—loqui; 21—22 Add. duc. interquere rotare. Ter.—Bacchidem.

6 quisne attollat || 7 VIII L || 9 in Chrise ed. princ.: qui se || 12 iube cremarier Both. || 13 Symbolo, cf. Turneb. Adv. XXIX, 20: sembono L A⁴: embono B⁴ (praec. s) || 14 quom Ribb. || 16 veltantis: corr. Iun. || auscultu A⁴ || 17 Asinaria Passerat. || 18 atque om. D⁴ || 20 videt: correxi || auscultari A⁴ fort. recte || ‘vidisti ludos?’ ‘hinc auscultavi procul’ Neukirch. || post hunc v. stant 243. 44—49. agere porr.—Romanorum || 22 ad te om. Ter.

|| *Adduci*, cogi. M. Tullius de Senectute (34): 'nullo imbri, nullo frigore adduci, ut capite operto sit'.

|| *Adducere*, intorquere, rotare. Vergilius lib. IX (587): 25
ipse ter adducta circum caput egit habena.

|| *Adducere*, excutere, producere. Vergilius lib. IX (402):
ocius adducto torquens hastile lacerto.

AEQVOR, campus. Vergilius lib. XII (333):

illi aequore aperto 30
ante notos zephyrumque volant.

|| *Aequor*, mare. Vergilius Aen. lib. I (146): .

et vastas aperit syrtis et temperat || aequor. 1

|| *Aequor*, fluvijs. Vergilius lib. VIII (96):

viridisque secant placido aequore silvas.

ADVENIRE, venire. Caecilius Plocio (173):

edepol senectus, [ut] si nihil aliud 5
adpórtes tecum, cum ádvenis, unum íd sat est.

|| *Advenire*, incipere. Plautus Amphitryone (fr. XII):
quaeso, ádvenienti mórbó *medicari* iube.

AESTVS, solis et aestivi temporis flagrantia. Vergilius
Georg. lib. III (331): 10

aestibus in mediis umbrosam exquirere vallem.

25—26 int. rot. (*vid. ad 21*)—hab.; 29—30 Aeq.—ap.;
32—6 Aeq.—sat est; 9—12 Aest.—commotiones.

23—24 cf. 395. 7 || 23 *Adduci add. ed. princ.* || Cicero de senectute *Gen.*^s: *om. L A⁴* || 25—26 cf. 243. 14 || 27 excutere *Gen. mg.*: *om. rell.* || 29 (ae. mare [*expunct.*] c. *Gen.*) || 30 illi *om. D⁴* || 31 volat *A⁴ L ex corr.* || 32—33 cf. 236. 13 || 2 VIII *L* || 4 est v. *D⁴* || 5 si nihil quicquam aliud viti *Cic. Cat. m.* 25 || 6 unus *L* || 7 Pl. *om. A⁴* || 8 cf. 44. 23 (s. v. cerriti et larvati) || moribo *codd. h. l.* || med. *om. codd. h. l.* (medicati 44) || iure *LB⁴* (praedicam iube *E¹ in marg.*) || 9 A. est s. *D⁴* || 11 in] at *Verg.* || vellem *L¹ A⁴*.

|| Aestus, marini impetus vel commotiones. Lucretius lib. IV (219):

frigus ut a fluviis, calor ab sole, aestus ab undis aequoris.

15 Plautus in Asinaria (158):

quó magi' te in altúm capessis, aéstus te in portúm refert.

Vergilius (Aen. III, 577):

fundoque exaestuât imo.

ACERBVM, horrendum, infandum, inmite. Vergilius

20 Aen. lib. IV (XI, 28) et lib. VI (429):

et funere mersit acerbo;

et in multis ita. || Acerbum, incoctum, praecocum; ut de pomis frequentius dicitur. Varro in Agathone (11): 'virgo de convivio abducatur ideo, quod maiores nostri
25 virginis acerbae auris veneriis vocabulis inbui noluerunt'.

ALBVM significatione manifesta est, ut Vergilius Georg. lib. III (82):

color deterrimus albis

et gilvo.

|| Album, mite vel placidum. Varro Sesqueulixe (471):
30 'nondum album est caelum nec adversi venti ceciderunt. quodsi pergunt diutius mare volvere, vereor ne me quoque, quom domum ab Illo cossim venero, praeter canem cognoscat nemo'.

9—12 Aest.—comm.; 15—19 Pl.—infandum; 22—23 incoctum—dicitur.

12—14 cf. 310. 32 || 13 pluviis (-vis) codd. h. l. || 15—16 cf. 266. 14; 381. 37 || 16 capessas codd. h. l. || 20 lib. VI et XI Quich.: III et lib. secl. Mu. || 22 et in m. ita om. B⁴ || re quocum D⁴ || 24 abducatur Pius || 24—25 cf. 521. 22 (s. v. inbuere) || 25 veneris || uoluerunt: corr. A⁴ mq. ut vid. || 26 ut om. A⁴ || 29 Altum || 30 add. Bue. (c. est) || 31 (ver.)—32 cf. 276. 7 (s. v. cognoscere, agnoscere) || 32 quo d. codd. h. l. || ab dalio codd. h. l. || cossint codd. h. l. || revereo (?) Mu. (revertero codd. 276).

ADOLERE est urere. Vergilius in Bucolicis (VIII, 65):
verbenasque adole pinguis et mascula tura.

|| Adolere, augere, honorare, propitiare: et est verbum 35
sacratum, ut macte, magis aucte. Vergilius Aeneidos
lib. I (703):

quinquaginta intus famulae, quibus ordine longo
cura penum struere et flammis adolere penatis.

et lib. VII (71):

praeterea, castis adolet cum || altaria taedis. 1

ab olescere, crescere: unde adolescentem dicimus.

Lucretius lib. II (1130):

donique olescendi summum tetigere cacumen.

Laberius in Sororibus (84):

5

laus nomine agendi,

nomine gloria alescit.

INCIPIT PER B LITTERAM.

BELLVM est, ut plerumque, pugna. || Bellum, elegans,
[melius: prudens.] Lucilius lib. XXIX (86): 10

aetatem istuc tibi laturam, et bellum, si hoc bellum putas.

Varro *Ταφῆ Μενίππου* (517): 'Diogenem litteras
scisse, domusioni quod satis esset, tunc quod etiam acroasi

33—38 Adolere—penatis; 2—3 Adolescere cr.—Lucr.;
4 den.—cac.; 9—11 Bell. est—putas.

33—34 cf. 58. 27 || 33 A. aestu erere A⁴ (A. aestu ur. B) ||
38 cf. 58. 24 || 39—1 cf. 440. 8; 58. 25 || 2 ab ol. scripsi: Ado-
lescere: * * Al. vel Ol. Mu. || dici L¹ A⁴: dicit B⁴: dici-
mus D⁴ || fort. unde adolescendi 'olescendi' dicit Lucr. ||
4 denique adulescendi (adol-): donec alescendi *codd. Lucr.* ||
6 nomine agendi A⁴ E¹: om. L B⁴ || laus, nomen, gloria alescit
Lachm. || 7 adolescit B⁴: alescit L¹ A⁴ || 8 om. A⁴ || 10 mel. prud.
secl. On. || 11 stuc A⁴ || et del. Me. || 12—13 (ess.) cf. 230. 6
(s. v. usus, fem.) || 13 dumusioni *codd. utrobique* || hunc (i. e.
Menippum) Bue. || acrosi: corr. Iun.

bellorum hominum'. — idem eodem (519): 'in charteo
 15 stadio epitaphion agona quo quis certasset animo † bellus
 homo, magis delectatus Stoicorum pancratio quam athle-
 tarum?' — idem Sesqueulixe (482): 'quid enim est
 quod homo masculus lubentius videre debeat bella uxore?'
 — idem Bimarco (64): 'sociis es *hostis*, hostibus socius.
 bellum ita geris, ut bella omnia domum auferas'.

INCIPIT PER C LITTERAM.

CONMITTERE, effigiare. Pacuvius Niptra (270):
 barbaricam pestem subinis nostris optulit,
 novā figura factam, commissam infabre.

|| Conmittere, coniungere, sociare. Lucilius lib. XXVIII
 (47):

25 quid me fiet, siquidem nunc vis te improbis committere?

Vergilius Aen. lib. III (428):

delphinum caudas utero commissa luporum.

|| Conmittere, donare, relinquere. M. Tullius in Verrem
 actione II (1, 27): 'calumniatores ex sinu suo obposuit,

14—16 Varro in carteo—pancratio; 24—25 Comm.—comm.

14 hominem *A*⁴ || 15 epitafion ago aquo: *corr. Turnebus Adv. XXIX, 20* || 15—16 quom q. certasset a. bellissimo *Mu. post Ries., Barth., Gulielmum* || 16 quam *ed. princ.*: quarum || 17 masulus *A*⁴ || illa uxorem *LB*⁴: illa uxore *A*⁴: *corr. E*¹ || 18 VI marco *A*⁴ || socis (-cius *B*⁴) est hostibus socius: *corr. Bentin.*: socius es? hostibus socius *Havet.* || 19 generis *B*⁴ || asseras *E*¹ || 20 (*reliqua pars columnae vacat in GE, ut a nova columna nova series incipiat*) mancum esse hoc capitulum credidit ille qui saeculo *XI*^{mo} haec in marg. codicis *B* ad v. 8 scripsit: de *B.* cuius consequentia vitio scriptorum male curtata sunt || *om. A*⁴ *E*¹ || 21—23 cf. 40. 26 (s. v. infabre) || 22 pristem *Quich.* || subinis *Ribb.*: sabinus: navibus *codd. 40* || 23 novam figura *A*⁴: novam figuram *LB*⁴ || fatam *L*¹ *A*⁴ || 25 fiet et *L*¹ || nunc vis te *Vahlen.*: nonvis te *LB*⁴ *D*⁴: novis te *A*⁴: *fort. novisti* || 29 secundas cal. *L*¹ *A*⁴: secunda is cal. *B*⁴ || apposuit *codd. Cic.*

qui illam hereditatem Veneri Erycinae commissam esse 30
dicerent'. || Committere, facere. M. Tullius in Verrem
actione III (Div. 35): 'ego etiam quae tu sine Verre
conmisisti Verri crimini daturus sum'. — Vergilius
Aen. lib. I (231): ||

quid meus Aeneas in te committere tantum? 1

Lucilius lib. XXVIII (48):

cónmovet se núsquam neque committet ut pereát sibi.

|| Committere dicitur initiare. Vergilius lib. V (113):
et tuba commissos medio canit aggere ludos. 5

Varro Endymionibus (102): 'discumbimus murrati.
dominus maturo ovo cenam committit'. || Committere,
credere, permittere. Vergilius lib. IX (675):
portam, quae ducis imperio commissa, recludunt.

Terentius in Eunucho (832): 10

ovem commisisti lupo.

Lucilius lib. XXX (1):

qui sua committunt mortali claustra Camenae.

idem lib. XXVI (68):

át enim dicis, clándestino tibi quod commissúm foret, 15
né muttires quícquam nec mystéria ecferrés foras.

31 Comm. facere; 34—1 Virg. — tantum; 4—5 Comm. — ludos;
7—8 Comm. cred. perm.; 10—11 Ter. — lupo.

31—32 cf. 279. 5 || 32 actione (tertia secl.) *Mu.*: Divinatione
Me.: fort. actione I || 3 committit *Quich.*, *Lachm.* post hunc
versum stant vv. 14—16 || 6—7 cf. 282. 3 (s. v. dominus);
349. 13 (s. v. maturum, mite, coctum) || mussati do. *codd.* 282,
349: multi dominus *LB⁴ ut vid.*: multitudo minus *A⁴: corr. On.* ||
7 maturo ovo ad cenam *codd.* 349: matura cenam *codd. h. l.*:
mandarenam *codd.* 349 || committis (conm.) *codd. h. l.* || 11 o. l.
commisti *Ter.* || 13 qui *E¹*: quia *rell.*: quoi *Mu.* || 14—16 post
v. 3: huc traiec. *Quich.* || cf. 38. 17 (s. v. clandestino) || 16 neu
codd. 38 || muttiris *LA⁴* || neu *codd.* 38.

M. Tullius de Officiis lib. II (2): 'quamdiu res publica per eos gerebatur quibus se ipsa commiserat'.

CONFUTARE, commovere. Titinius Setina (128):

20 cocu' mágnum aenum, quándo fervit, paúla confutát trua.

|| Confutare, opprimere, convincere. Terentius in Phormione (477):

. . . confutávit verbis ádmodum iratúm patrem.

CONDERE significat abscondere. Vergilius Aeneidos lib. II (401):

scandunt rursus eum et nota conduntur in alvo.

25 || Condere, constituere. Sallustius in Catilinae Bello (6, 1): 'urbem Romam, sicuti ego accepi, condidere atque habuere initio Troiani'. || Condere, consecrare. Vergilius Aen. lib. III (67):

1 animamque || sepulchro
condimus.

|| Condi, potiri. Vergilius lib. VII (303):

optato conduntur Tibridis alveo.

5 COLERE est venerari. Vergilius lib. XI (785):

summe deum, sancti custos Soractis Apollo,
quem primi colimus.

|| Colere, exercere, ut rustici. Vergilius Georgicon lib. II (36):

fructusque feros mollite colendo.

19 Conf. comm.; 21—3 oppr.—Virg.; 4—5 opt.—ven.; 8—10 Col.—inhabitare.

18 se om. *LA*⁴ || (commisa erat *L*⁵) || 19—20 cf. 87. 11; 19. 17 (s. v. trua); 503. 3 (s. v. fervit) || 19 Conmutare *L*¹ || 20 etnum (aet-) *LA*⁴ || rua (*praec. t*) *A*⁴ || 21 reprimere *Quich.* || 22 post hunc v. stant 252. 34—37 Capere, implicare—depressam || 24 secum *A*⁴ || 3 Condere: corr. *Quich.* || poliri *L*¹ || 7 primo *A*⁴ (non *B*) || 8 verg. aen. con (*ex* verg. aen. 1 con) *L* || 1.

|| Colere, inhabitare. Vergilius Aen. lib. III (111): 10

hic mater cultrix Cybeli.

et rursum (211):

quas dira Celaeno
Harpyiaequae colunt aliae.

Plautus in Asinaria (298):

15

ó catenarúm colone!

et in Aulularia (3):

hanc domum
iam multos annos ést ut possideo ét colo.

Varro Endymionibus (101):

20

ut Mercurium Arcadon colonum.

idem Eumenidibus (130):

ut Naides undicolae.

|| Colere, diligere. Vergilius [in] Bucolicis (III, 61):

ille colit terras, illi mea carmina curae.

25

idem et lib. IV (Aen. 421):

solam nam perfidus ille
te colere.

Terentius Heautontimorumenno (389):

quíppe forma inpúlsi nostri nós amatorés colunt.

30

8—10 Col.—inh.; 18—19 Plautus hanc—colo; 24 Col. dil.;
29—30 Ter.—colunt.

11 (hinc *B* cum *Verg.*) || 13 quas *om. A*⁴ || 16 o *E*¹ *A*⁴:
a *L* *B*⁴ || colenae *B*⁴ || 19 est cum *codd. Pl.*: et *D*⁴ || 21 uti
Mu. || 22 fidem *L*¹ *A*⁴ || in *Eum. B*⁴ || 23 undiculæ *A*⁴: -cale
*L*¹ || 24 in *om. A*⁴ || 26—27 *cf. 32. 6* || 26 et] *Aen. Quich.* ||
30 nostra *codd. Ter.*

Lucilius lib. XXVI (20):

quáre hoc colere est sátius quam illa stúdiu[m] omne hic
consumere.

|| Colere, ornare. Varro *Ταφῇ Μενίππου* (525): 'at in
segetibus post messem colligebant stramenta, quí domicilia
35 colerent'. || Colere, pati. Terentius Heautontimorumeno
(136):

dúm ille vitam illám colet
inopém, carens patria.

CEDERE significat secundum consuetudinem abire
superatum et locum victori dare. Vergilius lib. XII (184):
40 convenit Euandri victos discedere ad urbem.

et lib. V (467):
cede deo.

Lucilius lib. XXX (70):

quandoque pudor ex pectore cessit.

45 M. Tullius de Officiis lib. II (40): 'cui quidem exer-
citus nostri imperatoresque cesserunt'. || Cedere, succedere.
Vergilius lib. XII (183):

cesserit Ausonio si fors victoria Turno.

|| Cedere, dari. Vergilius lib. XI (320):
haec omnis regio et celsi plaga pinea montis
50 cedat amicitiae Teucrorum.

et lib. XII (17):
aut habeat victos, cedat Lavinia coniunx.

38—39 Ced.—dare; 42 Virg. c. d.; 45—47 M. Tul.—Turno.

32 statius *A*⁴ || illo(?) *Mu.*: illam *Me.* || 33—37 stant post
251. 36: huc traiec. ed. princ. || 34 pomessem *A*⁴ || 39—40 cf.
271. 13 || 44 pudore ex: corr. *E*¹ || 45 quidam *A*⁴ *D*⁴ || c. qu.
etiam ex. *Cic.* || 47 cf. 271. 13 || uictori *L*¹ *A*⁴ || 48 dare: corr.
ed. a. 1476 || 52 abeat victus *B*⁴ (cum *B*).

|| Cedere, recedere. Lucilius lib. XXVIII (18):

vel si || álio opus sit, fóre, si hinc aliquo césse- 1

|| Cedere, obsequi. Vergilius Aen. lib. III (188):

cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur.

et lib. II (703):

vestrum hoc augurium vestroque in numine Troia est. 5

cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso.

|| Cedere, evitare. Vergilius lib. V (445):

celerique elapsus corpore cessit.

|| Cedere, incedere. Plautus in Aulularia (517):

iam hosce ábsolutos cénseas: cedúnt, petunt. 10

Varro Parmenone (393):

cédit vélócibús iúveni' mémbrís levís

nítidus óleó.

CVRSVS est pedum velocitas. Vergilius lib. V (291):

hic qui forte velint rapido contendere cursu. 15

|| Cursus, volatus. Vergilius lib. VI (194):

este duces, o, siqua via est, cursumque per auras
dirigite in lucos.

et Bucolicis (VI, 80):

quo cursu deserta petiverit. 20

|| Cursus, navigatio. Vergilius Aen. lib. III (337):

sed tibi qui cursum venti, quae fata dedere?

53—3 Ced.—seq.; 7—8 Ced.—cessit; 14—16 Curs.—vol.;
20—21 Virg. quo—navigatio.

53 Concedere *L* || 1 fores hinc *A⁴D⁴* || 3 monitis *D⁴* ||
10 iam *Pl.*: im || absolutus *E A⁴B⁴*: -tos *L¹* || Cedunt (*nov.*
lemm.) *L A⁴*.

251. 252 M.

M. Tullius de Officiis lib. III (50): 'navisque cursu, frumento onustas, petentis Rhodum viderit'.

25 CASTIGARE est increpare vel reprehendere. Vergilius lib. V (387):

hic gravis Entellum dictis castigat Acestes.

Terentius Heautontimorumenos (592):

sérvas, castigás, mones.

Cicero de Oratore lib. I (185): 'et quoniam de
30 imprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem'. —
et Tusculanarum lib. V (4): 'sed in hoc me ipse castigo,
quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia, non ex
ipsa virtute, de virtutis robore existimo'. || Castigare,
vindicare, punire. Vergilius lib. VI (567):

35 castigatque auditque dolos subigitque fateri.

|| Castigare, expedire. Vergilius lib. IV (407):

castigantque moras: opera omnis semita fervet. ||

1 CARPERE, adtenuare, aperire. Vergilius Georg. lib. I (390):

ne nocturna quidem carpentes pensa puellae
nescivere hiemem.

et lib. IV (334):

5 eam circum Milesia vellera nymphae
carpebant, hyali saturo fucata colore.

23—26 M. Tul.—Ac.; 29—30 Cic.—segnitatem; 33—2
Cast.—puellae.

23 navisque in cursu *codd. Cic.*: quae cursu || 24 peten-
tibus || 25—26 *cf. 314. 35* || 25 II *A⁴* || 26 his *codd. h. l.* ||
acestis (*corr. B E²*) || 29—30 *cf. 174. 26* || 29 et quo *D⁴* ||
30 impudentia *Cic.* || 31 sed in hoc me ipse *H²*: sed in hoc
ipse me *ut vid. L¹*: sed hoc in me ipse *A⁴ B⁴* || 33 rob.] pro-
bare *A⁴* || 34—35 *cf. 401. 17* || 37 (opere *B¹ cum codd. Verg.*) ||
post v. 36 stant 250. 33 sqq. || 1 aperire *secl. Mu.* || 2 ne *L*
ante corr.: nec *rell.* || 6 satro *L¹ A⁴*.

|| Carpere, auferre, decerpere. Vergilius in Bucolicis (IX, 50):

insere, Daphni, piros; carpent tua poma nepotes.

Lucretius lib. IV (3):

iuvatque novos decerpere flores. 10

Vergilius *Georg.* lib. III (215):

carpit enim vires paulatim uritque videndo
femina.

|| Carpere, celeriter praeterire. Vergilius *Georgicon* lib. III (141):

et acri 15

carpere prata fuga.

idem in eodem libro (191):

carpere mox gyrum incipiat.

Lucilius lib. XXIX (51):

hiemem unamquamque carpam. 20

|| Carpere, pascere. Vergilius *Georg.* lib. III (325):

carpamus, dum mane novum, dum gramina canent.

CUNCTARI est dubitare, [dissipare]. Vergilius lib. VIII (388):

cunctantem amplexu molli foveat.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I (fr. 3): 'sed 25
cito paenituit, domumque rediit; ceteri cunctabantur'.

7 — 8 Carp. — nepotes; 14 — 16 Carpere — fuga; 23 — 26
Cunct. — cunctabantur.

8 inseret *AA*; inferet *L* || 10 iuvantque || 11 *add. Me.* ||
16 pata *AA* (*non B*) || 17 in eo (eodem *B*) libro; in eodem *ed.*
princ. || 18 guirum *L*¹: virum *AA BA*; *corr. E*¹ || 21 *III L AA* ||
23 diuitare *L*¹ || *diss. om. L DA*: deliberare *Mu.* || lib. VIII
georg. lib. III AA (= *Gen.*): *georg. lib. III L* (*cum B*): *aen.*
lib. VIII BA; *corr. Mu.*

252. 253 M.

|| Cunctari est manere. Vergilius Georg. lib. IV (107):
non illis quisquam cunctantibus altum
ire iter aut castris audebit vellere signa.

30 et Aen. lib. IV (133):

reginam thalamo cunctantem.

|| Cunctari, curationem differre. Vergilius lib. VI (846):
qui nobis cunctando restituit rem.

CAPERERE, implicare, impedire. Vergilius Georg. lib. I (183):
35 aut oculos capti fodere cubilia talpae.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis (II, v, 63): 'non
ceperunt, sed abduxerunt onere suo plane captam atque
depressam'.

|| Capi, propitiari. Lucretius lib. I (49 = II, 651):
nec bene promeritis capitur neque tangitur ira.

40 || Capere, facere. Terentius in Andria (695):
non si capiundos mihi scio esse inimicos omnis hominis.

|| Capere, perpeti. Terentius Heautontimorumenos (399):
. dum abs te absum, omnes mihi labores *fuere*, quos cepi,
leves.

|| Capere est tollere, tenere. Vergilius Georg. lib. III (420):

1 cape || saxa manu, cape robora, pastor.

et lib. IV (396):

hic tibi, nate, prius vinclis capiundus.

32—37 Cunct.—depressam; 44—1 Cap.—pastor.

29 velleres s. *L*¹ *A*⁴ || 32 cum ratione *Lips. epistol. quaest.*
V, 12 || deferre *B*⁴ *D*⁴ (*cum B*) || 33 unus qui *Verg.* || (restituis
B cum Verg.) || 34—37 post 249. 22: *huc traiecit. Mu.* || 35 oculis
*D*⁴ (*cum Gen.*²) || fondere *L*¹ *A*⁴ || 36 cf. 253. 32 || 37 honore
*A*⁴ *D*⁴ || 38—39 cf. 408. 23 || 38 I *A*⁴ *E*: II *L* *B*⁴ || 39 capi-
untur *L* *A*⁴ || 41 sciam *Ter.* || 43 nam dum *Ter.* || abores *L*¹ *A*⁴ ||
fuere om.

Varro Meleagris (298): 'quem idcirco terra non cepit et caelum recepit'. — Varro Eumenidibus (155): 5
'stolam calceosque muliebris propter positos capio'.

|| Capere, eligere. Terentius in Hecyra (537):

cúm illum generum cépinus.

Vergilius Georgicon lib. II (230):

ante locum capies oculis.

|| Capere, delectare. M. Tullius de Officiis lib. III (15): 10
'quod insit aliquid probi, quod capiat ignaros'. —

Vergilius Georg. lib. IV (348):

carmine quo captae.

et lib. VIII (311):

Aeneas capiturque locis.

M. Tullius in Philippicarum I (33): 'non possum 15
adduci ut suspicer te pecunia captum'. — Lucilius lib.
XXVI (3):

nunc itidem pópulo istum scriptóribus.
vólumus capere ánimum illorum.

|| Capere, sustinere, habere. Vergilius lib. VIII (363):

haec illum regia cepit.

20

Terentius in Heautontimorumenó (254):

dí boni! quid túrbæ est! aedes nóstræ vix capient, scio.

5—6 Varro stolam—eligere; 8—9 Virg. ante—oculis;
19 Cap.—habere.

4 cf. 384.2 (s. v. recipere) fort. secludend. || 6 positas:
corr. Iun. || 10—11 M. Tull.—ignaros post v. 9: huc traiec.
Quich. || 11 in his a. codd. Cic. || probri A⁴ || 12 quod A⁴
(non B) || 16 ut E¹: et L A⁴ B⁴ || suspicere (suscipere L B⁴)
pecuniae || 17 istidem A⁴ || populo 'concilio' (cf. 39, 31) tuetur
On. || populum aucupamur istis cum scr. Mu.: fort. palpo
istimodi (vel is cum) scr. || 18 volumus A⁴ || capier(?) Mu. ||
22 suo A⁴.

M. Tullius de signis (in Verr. II, iv, 7): 'tot domus locupletissimas domus istius una capiet?' || Capere, decipere, circumvenire. Vergilius Aen. lib. II (196):

25 captique dolis lacrimisque coacti.

Lucilius lib. XXVII (26):

át metuis porró ne aspectu et fórma capiare áltera.

M. Tullius in Hortensio (63): 'captum me fortasse, inquit, putas et id, quod nollem, confiteri coactum'.

30 || Capere, occupare, detinere. Vergilius Aen. lib. II (64):
certantque inludere capto.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis (II, v, 63): 'navem quandam piratarum, praeda refertam, non ceperunt, sed abduxerunt'. — Varro in Meleagris (297): 'quid hic
35 venator non cepit?' || Capere, satiare. Vergilius Georg. lib. IV (332):

tanta meae si te ceperunt taedia laudis.

1 || Capere, accipere. Vergilius Aen. || lib. II (717):
tu, genitor, cape sacra manu patriosque penates.

et lib. III (488):

cape dona extrema tuorum.

5 Terentius in Phormione (789):

nam ex his praédiis talénta argenti bína
statim capiebat.

Lucilius lib. XXVI (83):

málisne esse? laútum e mensa, púere, capturú's cibum?

23 — 24 M. Tul. — capiet; 30 — 34 Cap. — adduxerunt.

25 coactis *Verg.* || 33 quendam *D^A* (*non Oxon.*) || 33 — 34 (*non — abd.*) *cf.* 252. 36 || 34 adduxerunt *D^A* || 34 — 35 hicoenator *L¹ A⁴*: hic venator *B^A E*: (hic cenator *L⁵*) || 5 — 7 *cf.* 393. 9 || 6 praedis (*pre.*) latent argenti moeniae nam || 8 — 9 *cf.* 337. 13 (*s. v.* lautum, mundum) || 9 malis necesse *codd. h. l.*: malis necesse est *codd.* 337: *correxi* || iautum *A⁴*: lutum *L B⁴*: lautum *codd.* 337 || purae *codd. h. l.*: pure *codd.* 337 || captivus ex captivus *L.*

M. Tullius in Hortensio (51): 'deinde boni mores et 10
modestiores et ad capienda praecepta molliores'.

Plautus in Aulularia (798):

nám tua gnata péperit decimo mēse post: numerúm cape.

Varro Quinquatrus (443):

cape hanc caducam Líberi mollém dapem.

|| Capere, conplecti. Varro Marci pore (273):

15

Propóntis unda quám liquenti caérula
natántem perfundít, cape.

|| Capere, invenire. Terentius Heautontimorumenó (964):

rátionem cepi, út neque egeres néque ut haec possis pérdere.

M. Tullius in Verrem actione II (1, 140): 'reieci a 20
Chelidone capiunt consilium necessarium'. — et de Officiis
lib. III (40): 'cum autem consilium hoc principes cepissent'.

CORRIPERE, comprehendere. Vergilius Georg. lib. IV (405):
verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis.

|| Corripere, contorquere. Vergilius Aen. lib. I (45):

25

turbine corripuit.

|| Corripere, excutere. Vergilius Aen. lib. III (176):

corripio e stratis corpus.

QVASSATVM est conlisum et non integrum. Vergilius
Aen. lib. IV (53):

30

quassataeque rates.

23 — 24 Corr.—ten.; 27 — 28 Corr.—corpus.

12 capere *L* || 13 — 14 *cf.* 71. 12 || 15 — 17 *post v. 31: huc traiec. ed. princ.* || 16 propintis: *corr. ed. a. 1471* || *qua Gerlach.* || linquenti (*corr. B*) || caerulo *Iun.* || 17 capit *Mu.* || 18 — 22 *post paeniteat v. 42: huc traiec. ed. princ.* || 19 r. cape (*capere L*): cepi r. *Ter.* || egeris || posses (-sis) *codd. Ter.* || 20 — 21 r. achillidone *A⁴* || 21 et] est *A⁴* || 22 principis || 23 — 24 *cf. 411. 41* || 24 ubi ego co. *L A⁴* || (29 — 34 *omissis 35 — 36 post 272. 26 B*) || 29 Quassum: *corr. Quich.* || 31 *post hunc v. stant vv. 15 — 17.*

|| Quassare est movere. Vergilius lib. VI (587):
et lampada quassans
per Graiûm populos.

35 Plautus Milite (Epid. 432):
qui súam undantem clámidem quassandó facit.

CERTARE significat altercari, contendere. Vergilius in
Bucolicis (VIII, 55):
certent et cygnis ululae.

40 || Certare, praevenire. Vergilius Aen. lib. I (548):
officio nec te certasse priorem
paeniteat. ||

1 CREPARE est sonare. Plautus in Menaechmis (909):
“díc mihi, en umquam íntestina tibi crepant, quod séntias?” —
“úbi satur sum, nùlla crepítant; quándo esurio, tunc crepant.”

Vergilius Georg. lib. I (85):
5 atque levem stipulam crepítantibus urere flammis.
Terentius in Phormione (840):
sed óstium concrepuit. nihil ad té.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis (II, v, 31): ‘locum
illum litoris percrepare totum muliebribus vocibus cantuque
10 symphoniae’. — Lucilius lib. XXVI (57):
pércrepa pugnám Popili, fácta Cornéli cane.

37 — 1 Cert.—son.; 5 — 10 Virg. atque — symphoniae.

35 Mil. (852 vel 856) *Reblin. p. 14* || 36 suam qui *Pl. ||*
fecit || 37 altercari] alter altari *L¹ ||* 42 post hunc v. stant
254. 18—22, tum 257. 1—4 || 2 tibi om. || 3 tum *codd. Pl. ||*
7 quid ad te *D⁴ ||* PH. sed ostium concrepuit abs te. ANT.
Vide quis egreditur. PH. Getast Ter. *Idem (Andr. 682) DA.*
concrepuit a Glycerio ostium | PA. Nihil ad te. || 9 mulierum
codd. Cic. || 10—11 post v. 18 collocat *Mu. ||* 11 pompili: *corr.*
Gerlach. praef. Lucan p. 32; Lachmann comm. Lucr. 329.

Varro in Eumenidibus (124):

.. propter percrcpi' vocibu' volitans aureis vulgi ..

Sisenna Historiarum lib. IV (64): 'conglobati et conlecti concrepant armis'. || Crepare significat rursum 15 queri vel dolere. Horatius Carminum lib. I (xviii, 5):

quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepat?

Lucretius lib. II (1168):

et crepat, anticum genus ut pietate repletum.

|| Crepare iterum incantare. Turpilius Paedio (166): 20

áge [tu], hymenaeum increpa.

|| Crepare, frangi. Vergilius lib. V (205):

et acuto in murice remi

obnixi crepuere.

|| Crepare, ferire. Ennius in Thyeste (296): 25

sed sónitus auris meás pedum pulsu increpat.

M. Tullius de Officiis lib. III (75): 'itaque si vir bonus habeat hanc vim ut, si digitis concrepuerit, possit in locupletium testamenta nomen eius inrepere'.

CONPARARE est sociare, coniungere. Accius in Amphi- 30 tryone (90):

quín meum senium cùm dolore túo coniungam et cónparem.

Plautus in Asinaria (668):

prehénde auriculis, cómpara labélla cum labéllis.

15—17 Crep.—crepat; 22—24 Crep.—crep.; 30 Comp.—coni.

12 (in om. G) || 17 mollitiem (-ciem): -tiam (Gen.) vel -tiem (B) A⁴ || 19 crepanticum A⁴ || 21 age A⁴: age tu LB⁴ || 22—23 cf. 461. 33 || 29 increpere (-are) A⁴ || 31 meam: corr. E¹ || comparem (B Gen. ex corr.) vel compararem (Gen. ante corr.) A⁴.

255. 256 M.

|| Comparare, adaequare. M. Tullius ad Caesarem ||
 1 [iuniorem] lib. I (fr. 4): 'neminem tibi profecto hominem
 ex omnibus aut anteposuissem umquam aut etiam con-
 parassem'. — Terentius in Eunuchō (680):

5

au!

ne cōparandus hīc quidem ad illum est.

|| Comparare, componere, machinari. Sisenna Historiarum
 lib. IV (111): 'eos qui hoc malum publicum clandestinis
 consiliis comparaverunt'. || Comparare veteres confirmare
 10 et constituere dixerunt. Terentius in Eunuchō (47):

an ita me cōparem,
 non pēpeti meretricū contumēlias?

idem in Andria (627):

ūt malīs gaudeānt atque ex incōmodīs
 15 ālteriūs sua ūt cōparēnt cōmodā.

Titinius Gemina (56):

ergo ūt sua sērvet dona, nōbis faciundum ēst ita,
 ut cum ea primum blanditer comparemus conloqui.

Accius Eurysace (371):

20 nīhil est. si autem ad tē ire tardat, sōciūm in portu est cōpia,
 quae subsistat; mōdo tute ipse tē confirma et cōpara.

34—3 vel adaeq.—comp.; 7—10 Comp.—dixerunt.

1 iuniorem B⁴: om. L¹ A⁴ D⁴ || 4—6 cf. 496. 12 || 5 aut
 codd. utrobique || 6 me L A⁴ || 11 an potius ita Ter. || com-
 pararem A⁴ || 14 ut E¹: aut L A⁴ B⁴ || incommodis (om. ex)
 L¹: in excommodis A⁴ (= Gen.¹) || 17 uti (?) Mu. || servat: corr.
 E¹ ut vid. || sua sibi serv. bona On. || taciendum L¹ || 18 cf.
 510. 5 (s. v. blanditer) || b. nos comp. Ribb. || conloquia (seq. a)
 codd. h. l. (sed conloq., i. e. conloque L¹) || 19 in eurysace A⁴ ||
 20 ad te retardat: corr. Lips.: ad te res tardat Both. || in
 promptust Both. || 21 te effirma: corr. Quich. || tete Both.: ted
 Ribb. || offirma Lips.

idem in Tereo (634):

atque id ego semper sic mecum agito et cónparo,
quo pácto magnam mólem minuum . . .

Turpilius in Lemniis (99):

25

numquam únius me cónparavi sérvire elegántiae.

M. Tullius de Republica lib. VI (1): 'quam ob rem
se conparet hic civis ita necesse est, ut sit contra haec,
quae statum civitatis permovent, semper armatus'.

Afranius Epistula (116):

nám proba et pudíca quod sum, cónsulo et parcó mihi: so
quóniam comparátum est, uno ut símus contentaé viro.

|| Cicero de Finibus Bonorum et Malorum lib. V (86):
'omnis auctoritas philosophiae consistit in beata vita
comparanda'. || Comparare, emere. Terentius in
Heautontimorumenos (855):

des quí aúrum et vestem atque ália quae opu' sunt cónparet. ss

|| Comparare iterum aestimare. Accius Epinausimache
(309):

proin tu id cui fiat, nón qui facias, cónpara.

|| Comparare, adparare. M. Tullius in Verrem actione
II (I, 65): 'ut erat inter suos copiosus, convivium

25—26 Turp.—eleg.; 33—35 Cic. omnis—comparet.

23 mecum sic: *corr. Voss.* || 24 magnam olem nimiam (m.
o. magnam n. *Gen.*¹): *corr. ed. princ.* || 26 n. me un. *D*⁴ ||
elegantiam (elig-) *D*⁴ || 28 hic *del. Mu.* || cuius *A*⁴ || necest
ut: *corr. Iun.* || sint: *corr. ed. princ.* || haec om. *A*⁴ || 29 movent
vel permutent *Mu.* || armatos *A*⁴ || 32 Comparare, parare, ac-
quirere *praemittit Quich.* || 33 constitit *L B*⁴ || 35 des quí a.
Ter.: discubia a. *L B*⁴: dicubia (dic ubi *B*) a. *A*⁴: a. (om.
d. q.) *D*⁴ || 36—37 post 257. 10: huc traiec. *ed. princ.* ||
38—39 post 258. 16: huc traiec. *ed. princ.* || 39 e. inprimis
int. *Cic.* || convium *A*⁴ (non *B*).

40 comparat'. || Comparare, dare. M. Tullius in Verrem, de suppliciis (II, v, 118): 'ex omni gemitu ac dolore certa merces comparabatur'. ||

1 CONPONERE, finire. Vergilius Aen. lib. I (374): ante diem clauso componet Vesper Olympo.

et in Bucolicis (III, 108):

non nostrum [est] inter vos tantas componere lites.

5 || Componere, reficere, recreare. Vergilius Georg. lib. IV (438):

vix defessa senem passus componere membra.

idem Aen. lib. I (249):

nunc placida conpostus pace quiescit.

|| Componere, lenire. Vergilius Aen. lib. I (135):

10 sed motos praestat componere fluctus.

|| Componere, disponere, constituere. Vergilius Aeneidos lib. III (387):

quam tuta possis urbem componere terra.

M. Tullius de Officiis lib. III (80): 'atque quod communiter compositum fuerat solus edixit'. — Sisenna
15 Hist. lib. IV (63): 'exercitum dispartiant, ad confligendum se componunt'. || Componere rursus significat comparare. Accius in Armorum Iudicio (147):
quid est cur componere ausis mihi te aut me tibi?

1—6 Comp.—membra; 9—12 Comp.—terra.

40—42 post 261. 35: huc traiec. ed. princ. || (41 omni supra add. in Gen.) || 1—4 post 254. 42: huc traiec. ed. princ. || 4 non] nec D^A || (est om. B cum Verg.) || 10 motus A^A D^A || post h. versum stant 256. 36—37 || 12 tutam: corr. E¹ (cum B) || possit u. (ex possit superbem L) L A^A (non B) D^A || terram L A^A (non Gen. ex corr., B) D^A || 13 IIII: corr. E || atque: idque codd. Cic. || quod om. A^A || 14 dixit || 16 se Iun.: sit: fort. sic || componunt Me.: comparant (comp.) || 17 cur om. A^A (seq. con.).

Lucilius Satyrarum lib. IV (16):

Samnis, spurcus homo, vita ista dignu' locoque,
cum Pacideiano conponitur, optimu' multo 20
post homines natos gladiator qui fuit unus.

Sallustius in Iugurtha (48, 1): 'ubi Metelli dicta
cum factis conposuit'. — Vergilius Georgicon lib. IV (176):
non aliter, si parva licet componere magnis.

|| Conponere, ornare. Vergilius Georg. lib. IV (417): 25
dulcis conpositis spiravit crinibus aura.

|| Conponere, colligere. M. Tullius in Verrinis, in
Divinatione (47): 'si ab isto libro, quem tibi magister
ludi nescio qui ex alienis orationibus conpositum dedit'.

|| Conponere, simulare vel fingere. Accius Agamem- 30
nonidis (45):

sic

multi, ánimus quorum atróci vinctus málitia est,
compósita dicta e péctore evolvúnt suo;
quae, cúm conponas dícta factis, discrepant.

Sallustius in Iugurtha (85, 31): 'non sunt composita 35
verba mea. parvi id facio. ipsa se virtus satis ostendit'.

|| Conponere, coniungere. Vergilius lib. VIII (486):
conponens manibusque manus atque oribus ora.

25 Componere ornare; 30 Componere—fingere; 35—41
Sall.—compono.

18—21 cf. 393. 33 (s. v. spurcum) || 19 ista: illa codd. 393;
Cic. Tusc. II, 41; Orat. 161 || d. homo secum codd. h. l. ||
20 pacideiane (-nec A⁴) codd. h. l. || 23 cum ftacis (Gen.¹) vel
confractis (B) A⁴ || 25—26 cf. 245. 22 || 26 dacis A⁴ (non B):
dicis L || 27—28 in Verrem Divinatione Quich. || 30—46 post
260. 21 || 31 sic del. Voss. || 32 multi del. Iun. || militia A⁴ ||
et L¹ || 36 se om. L A⁴ D⁴ || 37 VIII.

Lucilius Satyrarum lib. VIII (3):

40 cum poclo bibo eodem, amplector, labra labellis
fictricis conpono, hoc est cum *ψωλοκοποῦμαι*.

idem in eodem (5):

tum latu' conponit lateri et cum pectore pectus.

Sallustius Historiarum lib. III (IV, 53): 'suspectus-
45 que fuit, incertum vero an per negligentiam, societatem
praedarum cum latronibus composuisse'. || Conponere
pro redimere. Sallustius lib. I (63): 'quin lenones et
vinarii laniique et quorum praeterea vulgus in dies usum
habet pretio compositi'.

CALX est finis. Lucilius Satyrarum lib. VII:

50 hoc est cum ad *calcem* * * *

Vergilius lib. V (324):

calcemque terit iam calce Diores.

CALLET significat scit, hoc est,* calliditate, quae est
urbana scientia. Accius Aegistho (27):

35—41 Sall.—conpono; 53—56 Call.—mulieres.

39—41 cf. 308. 21 (s. v. fingere, lingere) || 40 ploclo *A*⁴ ||
p. eodem obvio (obvic *A*⁴) *codd. h. l.* (c. p. eodem *om. D*⁴) ||
41 fictrices *codd. 308: om. codd. h. l.* (propter homoeotel.) ||
ψωλοκοποῦμαι Iun.: ipso loco pomas (cf. *codd. 308*) || 43 tum
I. Dousa: tuum: cum *Mu.* || latum: *corr. E*¹ || latere *Mu.* ||
44 III *A*⁴: IIII *LB*⁴ || 45 an *Iun.*: ac || propter *Dietsch.* ||
46 praedare *L* || -set: *corr. Iun.* || 46—48 post 264. 19: huc
traiec. ed. princ. || 47 quin *B*⁴: cum *A*⁴ (*pro gum*): quum *L*
(*pro gum*) || 48 umarii *A*⁴ || et *add. Mu.* || diem *ed. princ.* ||
49—53 Calx est finis. lucilius satyrarum lib. VII hoc est cum
ad aeneidos lib. V calcemque etc. *A*⁴ (= *Gen.*): Calx est finis.
luc. sat. lib. VII calcemque etc. *L* (cum *B*): Calx est finis.
virg. lib. V calcemque etc. *B*⁴ *In archetypo interciderant haec*
Vergilius lib. V cum reliqua parte versus *Luciliani propter*
homoeotel. || CALX, extrema pars pedum, terrae proxima.
Verg.—Diores *Quich. (ex 29. 11)*, qui haec ante vv. 48—49
collocat || 50 calcem *add. On.* || 51—52 cf. 29. 12; 415. 2 ||
53 h. e. a call. *D*⁴ || hoc est *secl. Mu.* || 54 urbane *Mu.*

melius quám viri

55

cállent mulieres.

Afranius Abducta (3):

néscis num eri mei ómnem melius cálluerint rem quám volo.

Pacuvius Atalanta (74):

... omnes quí, tamquam nos, sérviant ||
sub régno, callent dómiti imperium métuere.

60

1

Serenus in Opusculis (13):

callet senium arte bibendi.

Accius Aeneadis aut Decio (8):

quó periti súmus in vita atque úsu callemús magis.

5

idem [in] Neoptolemo (475):

sátin astu et falléndo callet?

Sisenna Historiarum lib. III (44): 'Lucium Memmium, socerum Gai Scriboni, tribunum plebis, quem Marci Livi consiliarium fuisse callebant et tunc Curionis oratorem'. 10

|| Callet etiam dictum a callositate. Caecilius in Asoto (14):

tu iám callebis; ille festus désidet.

Plautus in Persa (304):

... plus cáleo quam aprúnium callum cálet.

53—56 Call.—mulieres; 2—3 Ser. in opusc.—vivendi;
11 Call.—call.; 14—16 Plautus plus—sinam.

58 Numeri (voc.) Me. || meo o. A⁴: me o. Ribb. || calli rem: corr. On.: rem callere Ribb.: -ri Mu. || 1 domitum imperio (-um B): corr. On.: dominum i. N. Faber || metueres A⁴ (seq. s) || 3 callent B⁴ || vivendi: corr. Bentin. || 5 quo On. || 6 ineopt. L A⁴: in n. B⁴ || 7 saginas tu L¹ A⁴ || 8 Lucium Roth.: lucilium || 9—10 marcili (marcelli L ex corr.) VII cons. || 10 auratorem L: hortatorem Mu. || 12 tum: corr. ed. princ. || festum Palmerius || 14 magis calleo codd. Pl. || aprunum L¹ A⁴ D⁴: aprinum B⁴.

15 idem in Poenulo (578):

quid opus verbis? callum aprunum callere aequè non sinam.

[CONSTITVERE est disponere. Vergilius Aen. I (308):

hominesne feraene,

quaerere constituit.]

20 CONTENDERE, festinare. Vergilius Aen. lib. I (157):

quae proxuma litora cursu

contendunt petere.

M. Tullius in Verrinis, actione II (I, 67): 'haec ubi filio nuntiata sunt, statim exanimatus ad aedis contendit, ut et vitae patris et pudicitiae sororis succurreret'.

25 || Contendere, intendere. M. Tullius in Hortensio (29): 'magna etiam animi contentio adhibenda est in explicando Aristotele, si legas'. — Cicero Tusculanarum lib. II (54): 'ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis obprimunt'.

30 || Contentio est perseverantia vel elatio. M. Tullius de Officiis lib. I (146): 'ex contentione vocis et summissione et ceteris similibus facile iudicabimus'.

|| Sallustius Historiarum lib. IV (20): 'rursus iumenta nacti ad oppidum ire contendunt'. || Contendere, ad-
35 stringere, intorquere. Vergilius Georg. lib. IV (412):

tanto, nate, magis contende tenacia vincla.

14—16 Plautus plus—sinam; 20—22 Cont.—petere.

16 opust *codd. Pl.* || *post hunc v. stant* 256. 38—39 || 17—19 *secl. Mu.* || *cf.* 273. 9; 290. 29 || 17 componere *A⁴* || 20—22 *leg. h. l. in libris; item cum* 23—27 (. . si legas) *post* 264. 9 (una): *hic reposuit Quich.* || *cf.* 367. 5 || 27 in *E¹*: *om. rel.* || 28 Aristoteli *Orelli.*: -lem *Plasberg.* || *leges LB⁴* || 28 (Cic.)—30 *post* 259. 17 (arm. cont.): *huc traiec. Quich.* || 29—30 remissis opprimunt *Cic.*: pessimis (-mos *A⁴*) obprimuntur (oppr-, opr-) (P *pro* R) || 32 ex sum. ex cet. *codd. Cic.* || 33 *cf.* 234. 19 || III *A⁴* (non B) || 35 Georg.] aen. L || 36 ten. v.] *tenaautcla A⁴, etiam ut vid. L¹.*

Sisenna Hist. lib. IV (90): 'simul et tormenta contenduntur'. || Contendere significat comparare.

Plautus in Vidularia (fr. XII):

sígnum recte cómparebat: húius contendí ánum.

Lucilius Satyrarum lib. I (24):

40

ut contendere possem

Thestiadós Ledae atque Ήξιονίης ἀλόχοιο.

idem lib. VII (4):

huncin ego umquam Hyacintho hominem, cortinipotentis deliciis, contendí?

45

Caecilius Titthe (221): ||

egon vitám meam

1

Atticam conténdam cum istac rústicana Sýra? . .

Licinius Macer in epistula ad senatum: 'illi suam vitam mecum contendunt, quorum in corpore ita crebra sunt vulnera † vitae, novae cicatrici ut locus non sit?' —

5

Naevius in Lycurgo (36):

cáve sis tuam conténdas iram cóntra cum ira Líberi.

Accius in Tereo (647):

video égo te, mulier, móre multarum útíer,
ut vím contendas túam ad maiestátém viri.

38 Cont. comp. certare (cf. 259. 12); 46 — 2 Caec. — syra.

37 et tormenia *L*: et armenia *A*⁴: et *del. Mu.* || 39 comparabat (comp.) (-ebat *L* ante corr.) || 42 ixiones alcholocheo *LB*⁴: eximone salcholocheo *A*⁴: corr. *Me.* || 1 ego *L*¹ || 2 asticam *Bergk.* || ista *D*⁴ (cum *Gen.*²) || rusticina *D*⁴ || r. tua *S. Bergk., Quich.* || 3 licilius (luc-) *A*⁴ || 4 metum *L*¹: meae *On.* || contendant *On.* || quouis *Mu.* || 5 uitae secl. *Mu.*: fort. ullae (*dat.*) || lucus *L*¹ *A*⁴ || 6 contenda syram *A*⁴ *L*² || 7 — 9 cf. 519. 5 (s. v. multos, malos) || 7 a. in te in tereo *L* ante corr. || 8 more om. *A*⁴ || 9 vim codd. 519: cum (corr. *P*) *h. l.* || ad om. codd. *h. l.* || fort. maiestatei || viris codd. *h. l.*

- 10 Varro *Γνωθι σεαυτόν* (210): 'age nunc, contende alterum genus *φιλοθέωρον*, nequid ibi viderit melius'.
 || Contendere, certare. M. Tullius de Officiis lib. I (87):
 'miserrima omnino ambitio est honorumque contentio'.
 Vergilius Aen. lib. IV (107):

quis talia demens

- 15 abnuat aut tecum malit contendere bello?

Sallustius in Iugurthino Bello (13, 3): 'fretus multitudine militum parabat armis contendere'. || Contendere, continuare. Cicero de Oratore lib. I (261): 'id quod eius scripta declarant, et contentiones vocis et remissiones
 20 continerentur'. et de Oratore lib. III (224): 'nihil perniciosius quam ecfusa sine intermissione contentio'.
 || Contendere iterum significat extorquere. Cicero in epistula Cassi (ad Fam. XV, 14, 5): 'hoc a te ita contendo, ut in eo fortunas meas positas putem'. — Accius in Eurysace (368):

† iam potero incipiam et si nequid, †

- 25 vi contendam, ut hinc conportet † texum Salaminem habeam. †

Turpilius Lemniis (92):

"habét potestatem" — "úbi?" — "potestatém senis.
 pretió contendas, út redempto Phaédriae
 liceát redire antíquam in consuetúdinem.

12 (cf. ad 258. 38); 16—20 Sall.—continuarentur.

11 filothoreon: corr. Iun. || ecquid Vahlen. || videris Ribb. ||
 12 contendere recertare *A⁴* || 13 est amb. *codd. Cic.* || bonorumque || 16 in—fretus *om. L¹*: Sall.—bello *om. A⁴* || 17 sperabat || *post haec verba arm. cont. stant 258. 29 (Cic.)—30* || 18 II ||
 19 et c.] binae ei c. *codd. Cic.* || missiones *L¹* || 20 continuarentur || 21 effusa *codd. Cic.*: et infusa || 22 ep. ad Cassium *Quich.* ||
 h. ait ita || 23 in *om. L¹* || 24 petere *Scriven., Guetius* || et si precibus perpetrari res nequit *Mu.*: fort. et si nequibo gratia ||
 25 hic *B⁴* || comportem *Bue.*: parentem *Mu.* || tecum *Grotius* ||
 aveham *Bue.* || 26 lemonis: corr. *Ald.* || 27 habes *Ribb.* || ubi petes tantum *Mu.* || fort. h. p. verbi || 28 pretium *Mu.* || fedria: corr. *Grautoff.* || 29 antequam *A⁴* (= *Gen.*).

Varro Serrano, *περὶ ἀρχαιρεσιῶν* (450):

30

et petere imperium populi et contendere honores.

M. Tullius de Officiis lib. II (71): 'extremum || autem praeceptum in beneficiis operaque danda, nequid 1 contra aequitatem contendas'. || Contendit proripuit vel direxit significat. Vergilius lib. V (520):

qui tamen aerias telum contendit in auras.

Licinius Macer (24): 'quo die magistratum obiit, 5 repente celeri gradu per forum se in Capitolium contendit'.

Turpilius Philopatro (177):

em meas fortunas, mater! em qua causa huc opere maximo contenditur!

Pacuvius Duloreste (151):

10

nihil coniectura quivi interpretarier quorsum † flexivice contenderet.

M. Tullius de Republica (I, 16): 'sed audisse te credo, Tubero, Platonem Socrate mortuo primum in Aegyptum discendi causa, post in Italiam contendisse. 15

Afranius Epistula (118):

non licet me qua contendit semita pervenire?

Sallustius in Iugurthae Bello (13, 4): 'ex proelio fugit in provinciam; ac deinde [inde] Romam contendere'.

Varro Quinquatrubus (445):

qui Tarentinum tuum ad Heracliden Ponticon contenderet. ||

20

32 dextremum *A*⁴: deextremum *L*¹ || 2 aequalitatem *A*⁴ || 8 gemmeas: *correcxi* || hem || 12 flexivia dictio *Grotius* || 13—14 audisset cr. tu vero || 15 causa *om. cod. Cic.* || in It. et in Siciliam *Cic.* || 16 contendissem ita: *corr. Gulielmus Verisim.* || 17 q. c. p. s. *Bue.* || 18 in *om. A*⁴ (*seq. in*) || profugit *Sall.* || 19 inde *om. E* || contendit *Sall.* || 19—21 ad 259. 11 *trai. (?) Mu.* || fort. q. ad T. t. ab Heraclide Pontico c. || 21 heraclidem *A*⁴ || ponti (-to *L*¹) cont.: *corr. Oehler.* || post h. vers. stant 257. 30—46.

- 1 CERNERE significat videre. Vergilius Aeneidos lib. III (677):

cernimus adstantes nequiquam lumine torvo.

|| Cernere rursum disponere. Lucilius Satyrarum lib.V (35):
postquam praesidium castris educere crevi.

- 5 idem lib. XIII (1):

acribus inter se cum armis configere cernit.

|| Cernere, amittere. Varro Gerontodidascalo (189):
‘non vides apud *Ennium* esse scriptum (222):

«tér sub armis málim vitam cérnere

- 10 quám semel modo párrere»’.

|| Cernere, audire. Accius in Chrysippo (268):

“quid agam? vox illius est certe.” — “id quidem omnes
cérnimus.”

|| Cernere, iudicare. Pacuvius Armorum Iudicio (32):
et aecum et réctum est, *id* quod póstulas.

- 15 iuráti cernant.

Ennius Thyeste (299):

ímpetrem facile áb animo *meo* út cernat vitále brábium.

|| Cernere rursum dimicare vel contendere. Accius
Epinausimache (325):

- primóres procerum próvocavit nómine,
20 si essét quis, qui armis sécum vellet cérnere.

1 — 6 Cern.—cern.; 11 — 15 Cern.—cernant.

• 3 rurs. om. *D*⁴ || 4 crevit *ed. a.* 1476: decrevi *A*⁴ *D*⁴: decrevit *L B*⁴ || 8 *add. Ald.* || 9 *cf. v. 22* || 12 illiust *Mu.* || 14 *id add. On.*: tu *Mu.* || 17 fac facile *Ribb.*: fac ille *Vahlen.* || meo *add. Quich.* || cernet *A*⁴ || vitale brábium (*i. e. βραβεῖον*) scripsi: vitalem babium: v. viam *Bue.* || 19 procertum: *corr. ed. princ.* || revocarit: *corr. Both.* (provocaret *Voss.*) || nomina: *corr. Scal., Voss.*: nominans *Kießling.* || 20 nisi: *corr. Voss.* || quisque a.: *corr. ed. a.* 1476.

Ennius in Medea Exule (222):

... nam tēr sub armis málīm vita cérnere.

Pacuvius Armorum Iudicio (23):

qui sése adfines ésse ad causandúm volunt,
dé virtute eis égo potestatém cernundi do ómnibus. 25

|| Cernere, rursum succedere: unde et cernere hereditatem filii (id est succedere patribus) sunt dicti. Accius Myrmidonibus (18):

régnum tibi permítti malunt. cérne. an tradam exércitus?

CIRCUMFERRE est proprie lustrare. Lucilius Satyrarum lib. II (16):

tum farto omnia sunt circumlata 30

Plautus in Amphitryone (775):

iube istam
pró cerrita circumferri.

Vergilius lib. VI (229):

idem ter socios pura circumtulit unda. || 35

CONFIDENTIA est fiducia. Vergilius Aen. lib. I (452): 1

et adflictis melius confidere rebus.

26 — 29 Cern.—lustr.; 1 — 6 Conf.—conf.

22 cf. v. 9 || te *codd. h. l.* || maculim *L*¹ || uitam; *corr. E*¹ ||
23—25 cf. 89. 9 (s. v. causari) || 24 quis esse *A*⁴ || adfinem
codd. utrobique: corr. Iun. || causandam *A*⁴ || 25 de *L* || is (his)
ego *codd. 89:* et ego || cern. do p. omn. *codd. 89* || 26 *cedere:*
corr. Me. || 27 id e. s. p. *Mu.*: p. id e. *cedere* || 28 cernam t.:
correci: cernas t. *Mu.* || tradunt *L* || 29 est et p. *L*¹ || pro-
pria *D*⁴ || post proprie lacunam sign. *Quick., Mu.* || 30 facto
*LB*⁴: facta *A*⁴: *corr. Iun.* (farcto *Mu.*) || (sum *B*) || circum-
latus: *corr. Iun.* || 33 cerritam || post v. 35 stant 273. 12 — 14
(const.—prudentia), tum 256. 40—42 (Comp. . . comparabatur).

|| *Confidentia*, *duritia*, *patientia*. Plautus in *Asinari* (547):

scapularum confidentia, *virtute ulnorum frēti*.

5 || *Confidentia* *rumsum temeritas*, *audacia*. Pacuvius in *Atalanta* (47):

gradere atque atrocem coërce confidentiam.

idem (Lucil. X, 4):

liber, *inprobus*,
confidens, *nequam*, *málu'* videatur

10 Turpilius *Leucadia* (102):

viden tu Phrygis incēssum? *quam est confidens!* *di istunc*
pérduint!

idem *Hetaera* (80):

nam quid illoc homine vivit confidentius?

Accius in *Myrmidonibus* (15):

15 *iram infrenes*, *obstes animis*, *réprimas confidentiam*.

Afranius Vopisco (376):

exclúdat uxor tám confidentér virum?
non fáciat.

1—6 *Conf.*—*confidentiam*.

4 *ulnorum* *D*⁴: *ulmorum* *L A*⁴ *B*⁴: *ulnarum* *E*¹ || *freci* (-ti) *codd. Pl.*: *creti* *D*⁴ || *virtutem ulm. fregi* *Leo ad Pl.* || 6 *coercere* (-herc-): *corr. ed. princ.* || 7 *liber scripsi*: *lib. (sic)* *L*¹ *A*⁴: *lib. X B*⁴ || idem * * * idem *lib. X Gerlach. (qui credit et Pacuvii et Lucilii exempla hausta esse propter homoeotel.)* || 9 *ut v. Mu. (dactyl. hexam.)* || 11 *videntur* (*videtur A*⁴) *frigus: corr. Lips. Epistol. quaest. V, 2* || *perdunt A*⁴ || 12—13 *H. nam quid Quick., Ribb.: hetera nam q̄ ('quaere', sc. de lectione?) Gen.³: heterentius qui in A*⁴: *heterrentius qui L: terentius qui B*⁴: *fort. H. neque (ñ q̄)* || *illo * E*¹: *illo rell.: corr. Bergk.* || 15 *infrenis* (*inferenis L*¹): *corr. Iun.* || *obtes A*⁴.

Vergilius Georg. lib. IV (445):

nam quis te, iuvenum confidentissime, nostras 20
iussit adire domos?

Terentius in Andria (855):

nescioqui senex venit modo: ellum, confidens, catus.

|| *Confidentia*, *constantia*. M. Tullius de Republica
lib. III (42): 'duas sibi res, quominus in vulgus et in 25
foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse'. — Naevius
in Danae (4):

excidit orationis omnis confidentia.

Plautus in Amphitryone (836):

quaé non delinquit, decet
audacem esse, confidenter pro se et proterve loqui. 30

CONSTERNARI significat deici. || *Consternari* rursum
erigi. Pacuvius in Periboea (284):

consternare, anime, ex pectore hac † et volvere
consilium subit † omnes quod † denata est modo
qui pacto inimicis mortem et huic vitam offeras. 35

idem Dulorestes (155):

unde exoritur? quod praesidio fretus? auxiliis quibus?
quod consilio consternatur? qua vi? cuius copiis? ||

24 Conf. const.; 31—32 Const. sign.—erigi; 37—3 Pac.
quo praes.—cursus.

23 (nescioquis *B ex corr.*) || ueni modo *LA^A* (modo venit
B cum codd. Ter.) || tellum *L*: sellum *A^A* || 25 in v. prodiret
et *Mu.* || 26 dicere: *corr. B^A* || 29 deliquit *E ante corr.*: deli-
quid (-quit) *codd. Pl.* || 30 pro se et proterve (propterve *EB¹*)
loqui post v. 31 deici: *corr. Pius* || 33 animae *codd.*: anime?
(interrog.) *Mu.* || expectora *Voss.* || hanc et v. *A^A*: aude ecv.
Ribb. || 33—34 fort. consternare, anime, ex pectore hanc
exvolve rem, | consilium subito re quod e nata est modo ||
34 subito, mens *Schegk.* (mens, *vocat. Ribb.*): subitum, res
Madv. Advers. II, 661 || quod enata *Madv.*: quod enatum est
Voss.: quo deitata est *On.*: quod conata est *Scal.*: fort. quo
delata est || 35 efferas *LB^A* || 38 -etur *Mu.*

- 1 CVRRICVLVS, ut consuetudo fert (a curru diminutio est),
dicitur brevissimum vehiculi biroti genus. || Curriculus,
cursus. Varro in epistula Iuli Caesaris:

quém simul ac Romam venisse mi ádtigit auris nuntius,
5 éxtemplo rus in curriculum cóntuli properé pedes.

CALVMNIA est malitiosa et mendax infamatio. || Calumnia
rursum calliditas. M. Tullius de Republica lib. III (9):
'ut Carneadi respondentis, qui saepe optimas causas ingenii
• calumnia ludificari solet'.

- 10 CALIDVM est fervens. Vergilius Aen. lib. IX (414):
volvitur ille vomens calidum de pectore flumen.

|| Caldum, citatum et velox. Varro περί κεραινοῦ (411):
'cum dixisset Vitulus, ecce

tibi caldis pedibus quídam naviculárius

- 15 semústilatus ínrumpt se in cúriam.'

|| Calidum, ferox et inconsultum. M. Tullius de Officiis
lib. I (82): 'sic reperias multos, quibus periculosa et
calida consilia'.

CAELVM est deorum domicilium. Vergilius Aeneidos
lib. IV (247):

caelum qui vertice fulcit.

- 20 || Caelum rursus aer. M. Tullius de Deorum Natura
lib. II (42): 'aptiora eorum, qui terras incolunt eas,

37—3 Pac. quo praes.—cursus; 6—10 Cal. est mal.—fervens;
12 Cal.—velox.

1 Curriculis *LA⁴BA (= G)*: -lum *DA*: corr. *E Gen.^s* ||
curri (*Gen.¹*) vel curro (*B¹*) *AA* || 2 uiroti om. *DA* || 3 ep. ad
Iulium Caesarem *Mu.* || 4 venissem *LB⁴* || 5 exemplo *B⁴* ||
rus *On.*: eas: meos *Gulielm.* || 6 post mendax inf. stant 270. 33—5
(Conv.—tollí conv.) || 7 *II*: corr. *Maius* || 8 respondeatis: corr.
codd. quattuor Vaticani, auctore Maio || 10—11 cf. 311. 10 ||
12 C. autem cit. *DA* || (uerox *Gen.¹*) || 15 iniuriam *A⁴*: in-
iuria (?) *Mu.* || 16—17 (cons.) post 23: corr. ed. princ. || 16 Calli-
dum *B⁴* || 17 callida *B⁴* || cons. quietis et cogitatis splendida
et maiora videantur *Cic.* || 21 altiora || incolant *Cic.*

in quibus aer sit purus ac tenuis, quam illorum, qui utantur crasso caelo atque concreto'

CONTENTVS dicitur cui res etiam parva abunde est.

Vergilius lib. VII (736):

25

patriis sed non et filius arvis
contentus. ||

Terentius in Eunuchō (121):

1

quia
neque tu uno eras contenta neque solus dedit.

Lucilius lib. XXX (15):

heis te versibus interea contentu' teneto.

5

M. Tullius ad Brutum (fr. 5): 'sic igitur facies et me aut amabis aut, quod contentus sum, diliges'. — idem de Officiis lib. II (43): '[in] brevitatis causa familia contenti erimus una'. || Contentum dicitur extensum. Vergilius lib. V (513):

tunc rapidus, iamdudum arcu contenta parato
tela tenens.

10

Lucilius lib. XXX (110):

hic ut muscipula contenta ac scorpio' cauda
sublata.

|| Contentum, conligatum, coniunctum. Vergilius Georg. 15 lib. III (536):

contenta cervice trahunt stridentia plaustra.

24 Cont.—est; 1—3 Ter.—contenta; 8—16 M. Tull. in brev.—plaustra.

22 rursus ac tenues || 22—23 qui tantur *L*¹ *A*⁴ || 5 his *Gulielm.*: et is || 6—7 cf. 421. 29 (s. v. amare et diligere) || 7 ut am.: corr *H*³ || quid (qui *Cant.*) contendi (-tus *H*⁵) sum *codd. h. l.* || quo *ed. a.* 1476 || diligens *L B*⁴ || 8 in *del. ed. princ.*: sed b. c. *Cic.* || 9 post una stant 258. 20—28 (legas), tum 257. 46 (Comp.)—48 || 9—19 post 265. 34 || 10 hunc: corr. *Me.* || rapidum *D*⁴ || paratu *D*⁴ || 12—14 cf. 181. 30 (s. v. tenta); 385. 33 (s. v. sublatus) || 13 atque || caudas *L A*⁴.

264. 265 M.

|| Contentum, continuum, perseverans. Cicero Tuscularum lib. V (97): 'Socraten ferunt, cum usque ad vesperum contentius ambulet quaesitumque esset ex eo, cur id faceret'.

20 COGERE, conradere. Varro in Eumenidibus (126):

furando tamen, ac morbo stimulatus eodem,
ex sese ipse aliquid quaerat cogatque peculi.

Cogere est urgere. M. Tullius de Officiis lib. III (55):
'Diogenes contra: «num te emere coegit, qui ne hortatus
25 quidem est?»' — Terentius in Eunuchō (389):

"iubesne?" — "iúbeo, cogo atque ípero."

Cogere, mollire, subigere. Varro Virgula Divina (567):
sed pancarpineo cibo coacto
libamenta legens caduca victus.

30 || Cogere, in unum colligere. Sisenna Historiarum lib. IV (88): 'submoti et intra moenia rursum coacti'.
— Cicero Tuscularum lib. I (43): 'caelum hoc, in quo nubes, imbres ventique coguntur'. — Terentius in Heautontimorūmeno (145):

quási talenta ad quíndecim

35 coégi.

M. Tullius ad M. Catonem (ad Fam. XV, iv, 2):
'coactoque in unum exercitu || castra in Lycaonia apud
1 Iconium faceret'. — Vergilius in Bucolicis (VI, 85):
cogere donec oves stabulis.

23 — 25 Cog.—est; 30 — 33 Cog.—coguntur.

18—19 ad epyrum (-ir) (ephyrum *L*) || 19 esse *A*⁴ || quare *codd. Cic.* || facere (*corr. H⁸ B*) || 20—22 *cf. 392. 5 (s. v. stat, plenum est)* || 21 a m. *Lachm. comm. Lucr. p. 85* || 22 periculi *A*⁴ *L*² || 24 nimium temere *B*⁴ || 26 nubesne *A*⁴ || 27—29 *cf. 332. 15 (s. v. legere, colligere)* || 28 parc. *L* || 29 vetus *codd. h. l.*: veris *Scal.* || 33 imbres *om. A*⁴ *D*⁴ || 1 conium *B*⁴ || 2 *cf. 381. 19.*

Lucilius lib. XXVI (39):

rauco contionem sonitu et curvis cogant cornibus.

|| Cogere, mulgere. Vergilius in Bucolicis (III, 98): 5

cogite oves, pueri si lac praeceperit aestus,
ut nuper, frustra pressabimus ubera palmis.

|| Cogere, stringere. Vergilius Georg. lib. IV (35):

nam frigore mella
cogit hiemps eademque calor liquefacta remittit. 10

|| Cogere, inpremere, coartare. Vergilius lib. VII (509):

quadridam quercum cuneis ut forte coactis
scindebant.

CLAVDERE significat includere. Vergilius Georgicon
lib. III (214):

aut intus clausos satura ad praesepia servant. 15

|| Claudere rursus obsistere. Vergilius Aen. lib. X (377):

ecce maris magna claudit nos obice pontus.

|| Claudere, circumire. Vergilius in Bucolicis (VI, 55):

claudite, nymphae,
Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus, 20
siqua forte ferant oculis sese obvia nostris
errabunda bovis vestigia.

CITVM, celer. Sallustius in Catilinae Bello (15, 5):
'citus modo, modo tardus incessus'. || Citum, divisum

5—10 Cog.—rem.; 23—24 Cit.—incessus.

4 contentionem $A^4 L^2$ || e(?) *Mu.* || 8 str., coartare *Mu.* ||
10 color $L^1 A^4$ || 11 coaptare A^4 : ad v. 8 transp. *Mu.* ||
12 et || 17 obicere $L^1 A^4$ || 20 dictae A^4 || 21—22 cf. 103. 10 ||
23 Cit. incitatum, celer *Mu.* || celerem D^4 24 C. incitatum d.
(d. m *Gen.*) A^4 : inc. ad v. 23 transp. *Mu.*

265. 266 M.

25 vel separatum: unde et oscitare dictum est. Vergilius Aen. lib. VIII (642):

haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae distulerant.

CITARE est vocare. M. Tullius in Verrem (II, II, 98): 'citāt reum: non respondit; citāt accusatorem'. || Citare, 30 incitare, provocare. M. Tullius de Divinatione (II, 5): 'quorum studio legendi non scribendi studium vehementius in dies citant?' || Citare, laudare. M. Tullius de Officiis lib. I (75): 'citeturque Salamis clarissimae victoriae, quae anteponatur consilio Solonis'. ||

1 CADERE est ruere. Vergilius Georg. lib. I (109):

illa cadens raucum per levia murmur saxa ciet.

|| Cadere, occidere. Vergilius Aen. lib. II (426):

5 cadit et Ripheus, iustissimus unus qui fuit in Teucris.

|| Cadere, evenire. M. Tullius de Officiis lib. III (14): 'et, ut idem dicunt, omnes numeros habet nec praeter sapientem cadere in quemquam potest'.

10 CAPESSERE, perficere. Vergilius Aen. lib. I (77):

mihi iussa capessere fas est.

Plautus in Aulularia (590):

in erum matura, in se sera cōdecet capessere.

28 — 33 Citare — vict.; 10 — 11 Cap. — est.

25 — 27 cf. 284. 22 || 29 citat r. *L*¹ *A*⁴ || 31 studium || non] meum *codd.* Cic.: nostrum *Mu.* || 32 suscitant *L*: incitatur *codd.* Cic.: suscitatur *Mu.* || 33 psalmis || cl. testis vict. Cic. || 34 anteponantur *LA*⁴ || post h. versum stant 264. 8 — 19 (Cont. — faceret) || 7 — 8 (hab.) cf. 353. 3 || 8 omnes] ob *codd.* h. l. || 10 perferre *D*⁴ *B*⁴ (= *G*) || 13 se rerera *A*⁴ (= *Gen.*).

|| Capessere, inmittere. Plautus in Asinaria (158):
quó magi' te in altúm capessis, aéstus te in portúm refert. 15

|| Capessere, recipere. Plautus in Amphitryone (262):
nunc pégam eri imperium éxsequi et mé domum capéssere.

COMMODYM, sicuti plerumque, utile. || Commodum,
aptum, conveniens. Vergilius lib. XI (522):

accommoda fraudi. 20

|| Conmodum, integrum, totum. Lucilius (III, 6):

bis quina octogena videbis
conmoda at e Capua quinquaginta atque dúcenta.

Plautus in Asinaria (725):

vigínti argenti cónmodas mínas, eius quas dem mátri. 25

CANDET, ignitum est. M. Tullius de Officiis lib. II (25):
'candenti carbone adurebat capillum'. || Candet, candi-
dum est. Vergilius Aen. lib. IV (61):

candentis vaccae media || inter cornua fundit. 1

Varro *Γνωθι σεαυτόν* (203):

candéns córpore taurús Triviaé lúmine Lúnaé.

CASTVM, sine lubricinis et turpitudinis nota. Vergilius
Aen. lib. II (Georg. II, 524): 5

casta pudicitiam servat domus.

|| Castum, religiosum. Vergilius lib. VI (661):

quique sacerdotes casti, dum vita maneret.

16 Cap. recip.; 18—19 Comm. sicuti—conveniens; 26—1
Cand.—fundit; 4 Cast.—nota; 7—8 Cast.—maneret.

14—15 cf. 247. 15; 381. 37 || 17 percam *LB^A* || exequi
codd. Pl.: persequar || 19 XII || 22 vis *L¹A^A* || quin (qui in *A^A*)
actogena (oct. *G¹B*): corr. *Scal.* || videb *A^A* || 23 c. te: *correx*i:
c. tunc *Mu.* || capu *A^A* || trecenta (CCC) *Mu.* || 25 commodas
Pl.: -da || huius *Pl.* || 27 carb. sibi adur. *Cic.* || 3 vel *anapaestice* ||
trivio: corr. *Oehler. post ed. pr.* || 5—6 cf. 440. 4 || 5 Aen. * * *
Georg. Mu. || 7—8 cf. 440. 6 || 8 manebat *codd. Verg.*

Varro Gerontodidascolo (181): 'ergo tum sacrae,
10 religiosae castaeque fuerunt res omnes'. — idem in Eumenidibus (119):

nam quae venustas hic adest gallantibus?
quae casta vestis?

|| Castum, a furtis et rapinis apstinens. Varro Andabatis (27):

nec manus visco tenaci tinxerant viri castas.

15 || Castum, suave, iucundum. Varro Parmenone (394):
demittis acris pectore luctus cantu castaque poesi.

CENSERE significat existimare, arbitrari. Accius Eurysace (344):

. nam ea oblectat spes aerumnosum hospitem,
dum id quod miser est, clam esse censet alteros.

20 Naevius Poenici Belli lib. VI (45):
censet eo venturum obviam Poenum.

Cassius Hemina Historiarum lib. II (16): 'censuit
sese regem Porsennam occidere'. — Quadrigarius Annali
lib. VI (59): 'ne nos ad certationem censeas haec in-
cepisse'. Censere, suscensere. Varro Caprino Proelio,
25 περὶ ἡδονῆς (72): 'ne vobis censeam, si ad me referretis'.

13 Cast.—abst.; 15 Cast. s. iuc.; 17 Cens.—arb.; 22—23
Sisenna cens.—occidere.

9 sacra (corr. E²) || 9—10 e. t. sacra religio etc. (vers.
hexam.) Bue.: e. t. Romae s. c. (om. rel.) Vahlen., Coniect. p. 7 ||
10 religiose casteque L || 11—12 cf. 119. 4 (s. v. gallare);
386. 35 || 11 namque || his Salmas. || 14 vis contenaci L¹ ||
casta: -tas pro var. lect. Me.¹ || tincta erat v. casta Meinek.
15—16 cf. 240. 41 (s. v. acre) || 16 demittis A⁴ B⁴ || acros L¹ ||
luctus] curas codd. 240 || 17 arbitrare L¹ A⁴ D⁴ || 18 n. e.
dum o. Ribb. || 19 cum Mu. || quo Ritsch. || miseriaest Bue. ||
altero A⁴: -rum Mu. || 21 censet B⁴ || 22 Cass. Hem.] Si-
senna D⁴ || 24 (-one Gen.) || 25 ἡδονῆς (-οση L) || (referetis B¹).

COICERE est iacere. Vergilius Aen. lib. II (544):

telumque inbelle sine ictu
coniecit.

Afranius Simulante (308):

vellem intervenissem ante; nam, ut signa indicant, 30
hi coniecere verba inter sese acius.

Coicere, configere, certare. Afranius Simulante (310):

"te nolum, mater, me praesente, cum patre
coicere." — "non, † sine non vis, mel meum."

Coicere, agere. Afranius Materteris (216): 35

causam coicere hodie ad te volo:
ambon adestis? profuturos arbitror. ||

Coicere, furari, auferre. Afranius Incendio (189): 1

servust mihi Nicasio,
sceleratus, curiosus. is cum filio ei
coiecerat nescioquid de ratiuncula.

Lucilius lib. II (25): 5

quid dicis? cur est factum? quo coicis istuc?

CONTINGERE est tangere. Vergilius Aen. lib. II (239):

funemque manu contingere gaudent.

26 Coic. est iac.; 27 — 28 Virg. telumque — con.; 32 Coic.
colligere certare agere (cf. 35); 7 Cont. e. tangere.

30 signant indicant A⁴ || 31 coniacere L¹: coniacere A⁴:
conicere B⁴ || se: corr. Iun. || 32 configere Me.: colligere ||
33 te add. Both. (praec. te) || 34 non sine om. L || non vis]
novis A⁴ || nolo si tu non vis On.: non si tute non vis Mu.:
nunc sine, etsi non vis Both.: fort. non, si noenu vis, mel
m. . . || 3 curiosus cum A⁴ || ei om. A⁴ || 4 coiecerat Mu.:
coicere ad || latratiuncula (pro lat^{rat}iunc.): corr. Iun. || 6 quo
E ante corr.: quod rell.: quor Mu. in append. || 7 III.

- || Contingere, evenire. M. Tullius *Tusculanarum* lib.
 10 V (15): 'quod non modo singulis hominibus, sed poten-
 tissimis populis saepe contigit'. Ennius Thyeste (308):
 quam máxime mihi hic hódie contigerit malum.

- CONFERRE significationem habet manifestam. M. Tullius
 de Officiis lib. II (2): 'omnis meas curas cogitationes-
 15 que in eam conferebam'. || Conferre, conserere.

Vergilius lib. IX (44):

ergo etsi conferre manum furor iraque monstrat.

|| Conferre, contollere. Vergilius (*Aen.* IX, 690):
 et conferre gradum et procedere longius audet.

- || Conferre, comparare. M. Tullius de Officiis lib. II (6):
 20 'quae conferri cum eorum studiis potest?' || Conferre,
 trasferre. M. Tullius de Officiis lib. II (6): 'ad hoc
 nos studium potissimum contulissemus'.

CONFECTVM dicitur occisum, exanimatum. Vergilius
 lib. XI (823):

hactenus, Acca soror, potui; nunc vulnus acerbum
 conficit.

- 25 M. Tullius de suppliciis (in *Verr.* II, v, 140): 'plagis
 confectum dico a lictoribus tuis civem Romanum ante
 oculos tuos concidisse'. || Confectum, defessum.

Vergilius lib. XI (85):

ducitur infelix aevo confectus Acoetes.

9—11 Cont.—cont.; 13—16 Conf.—monstrat; 19—20
 Conf.—pot.; 22 Conf.—ex.; 25—26 M. Tull.—tuis; 27—28
 Conf.—Acoetis.

9 *add. Me.* || 11 contingit *B⁴ D⁴* || 12 e qua *Bue.* || mihi
 max.: *corr. Both.* || *hod. hic Ribb.* || 16 pudor i. *Verg.* || 18 c.
 manum *Verg.* || procurrere—audent *Verg.* || 22 examinatum *D⁴* ||
 22—23 (pot.) *cf. 377. 33* || 25—27 *cf. 368. 38* || 26 dici *codd.*
h. l. || civem Romanum *Cic.: P. R. (pro C. R., ut in 369. 1;*
271. 26) || 27—28 *cf. 283. 9.*

Lucilius lib. XXVI (27):

tūm doloribūs confectum cōrpus animo obsistere. 30

M. Tullius de Officiis lib. II (2): 'nec me angoribus dedidi, quibus eram confectus'. || Conficere, frangere.

Lucilius lib. XXVIII (XXIX, 35):

malo hērcle vestro cōfectores cārdinum.

|| Conficere, colligere. || Terentius in Phormione (38): 1
.. id ut conficerem. confeci: ádfero.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I (fr. 5): 'in singulas tegulas inpositis [sescenti] sescenties confici posse'. — et in Verrem actione II (1, 138): 'permagnam eum 5 dicere ex illa re pecuniam confici posse'. — Lucilius lib. XXVI (84):

† non te multitudinem tuórum, quam in album índidit tua dēxtra, confecit sibi.

|| Conficere, facere. Terentius in Phormione (258):

bonās me absente hic cōfecistis nūptias. 10

M. Tullius in Hortensio (88): 'ea facultas maioribus nostris erat, qui confectis senatusconsultis'. — et Tusculanarum lib. I (22): 'nihil est enim apud istos, quod non eorum turba conficiat'. || Conficere, explicare. M. Tullius de Officiis lib. II (9): 'honestatis pars confecta 15

31—32 M. Tull.— conf.; 9—10 Conf.—nuptias; 14—16 Conf.—notissimam.

32 dedi *D*⁴ || 2 id ut c. *Ter.*: aut c. (a pro it) || conficiat fero || 4 inpotis *L*¹ || sescenti *om. L A*⁴: sescentis *C. F. Mueller.* || sescenti et *L ante corr.* || 6 exiliare *L*¹ *A*⁴ || 7 nonne *Duebner.*: fort. nocte || 8 indidit (indit *L*¹) a dextera: *correxi*: indidisti *d. Duebner.* || conficis ibi: *correxi*: confeci tibi *Duebner.* || 13 VI *L*¹ *A*⁴: V *B*⁴ || quos *L B*⁴ || 14 atomorum t. *codd. Cic.* || 15 honestitatis *L B*⁴.

269. 270 M.

est, quam tibi cupio esse notissimam'. || Conficere, consumere, finire. Terentius in Phormione (839):

ne cum híc non videant mé, conficere crédant argentúm suum.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I (fr. 6): 'bellum, ut opinio mea fert, consensu civitatis confectum iam habere-
20 mus'. — Lucilius lib. XXX (50):

conficit ipse comestque.

M. Tullius in Hortensio (81): 'quae est enim confectio valitudinis, quae deformatio corporis?'

CONCEDERE, dare vel permittere. M. Tullius in Verrem
25 actione I (Div. 23): 'da mihi hoc; concede, quod facile est'. — Vergilius lib. VII (305):

concessit in iras
ipse deûm antiquam genitor Calydonæ Dianæ.

Terentius in Adelphis (216):

30 metuísti, nunc si dé tuo iure cóncessisses paúlulum. hui!

Lucilius lib. XXIX (XXVIII, 16):
concédât homini id quód velit; deléniat.

M. Tullius de Officiis lib. III (39): 'si negent, omnia
35 turpia per se ipsa fugienda esse concedant'. Concedere, credere vel consentire. Terentius Phormione (805):

1 numquamne hódie concedés || mihi
neque intélleges?

14—16 Conf.—notiss.; 24 Conc.—perm.; 27 Virg. concessit in iras; 35—2 Conc.—intelleges.

16 qu. quidem t. *codd.* Cic. || 17 ne om. (*praec.* ne) || 19 ferret *L*² *A*⁴: feret *L*¹ *B*⁴: *corr.* Σ || 20—21 *cf.* 81. 30 (s. v. comest) || 21 confecit *codd.* h. l. || 22 enim om. *L* || 22—23 confessio: *corr.* *EH*³ || quae enim confectio est val., quae def. coloris et corporis *Augustin. contra Iulian. Pelagian. IV, 14. 72* || 26 VI *L* *A*⁴ || 28 atiquam *A*⁴ (*non B*) || 31 si nunc *codd.* Ter. || 32—33 *cf.* 278. 11 (s. v. delenitus) || 34 neglegent || 36 vel consistere *A*⁴ *D*⁴ || 1 numquam me hoc die (hodie *D*⁴).

Lucilius lib. XXVII (48):

id concedere unum atque in eo dare quo superatur manus.

|| Concedere, recedere vel cedere. Terentius in Hecyra 5 (597):

hic video me invisam esse inmerito: tempus est concedere.

Afranius [in] Incendio (200):

atque etiam incedit hoc: procul concessero.

Caecilius Titthe (227):

hic dum abit, huc concessero.

10

Cicero Tusculanarum lib. IV (63): 'ut cum magnitudine medicinae doloris magnitudo concederet'.

CONSEQUI significat sequi. Vergilius lib. V (152):

quem deinde Cloanthus

consequitur.

15

M. Tullius de Officiis lib. III (4): 'ex quo intellegi debet illum mentis agitatione *investigatione*que earum rerum quas cogitando consequeretur neque otiosum nec solum umquam fuisse'. || Consequi, adipisci. M. Tullius Epistula ad Caesarem lib. I (1): 'tunc cum ea, quae 20 es ab senatu summo cum honore tuo consecutus'. — idem in Verrem actione I (6): 'quod ego meo labore et vigiliis consecutus sum'. || Consequi, exprimere, definire. M. Tullius ad Caesarem (11): 'extrema vero nec quanta nec qualia sint, verbis consequi possum'.

5—6 Conc.—conc.; 13—15 Cons.—cons.; 19 Cons. adip.; 22—30 M. Tull. quod — conserere.

4 id (vel mihi) c. *Corpet.*: in c. || 6 merito || 7 in om. *L¹ A⁴* || 8 incendit: *corr. Gulielm., Lips.* || 11—12 ut magnitudini *Cic.* || 12 emedicine *L.*: medicae *A⁴* || 13—15 cf. 381. 15 || 17 agitatione quae (*om. invest.*) || 18 cogitandum || 19—21 cf. 320. 1 (*s. v. honor*) || 20 tu cum *codd.* 320: tum cum *C. F. Mueller.* || 21 est ab senatus *codd. h. l.* || honore *L* 23 exp. vel def. *D⁴*.

25 CONSERERE dictum est miscere. Vergilius Aen. lib. II (397):

multaque per caecam congressi proelia noctem
conserimus.

|| Conserere, inserere. Vergilius Georg. lib. II (37):
iuuat Ismara baccho

30 conserere.

[Constituere, instituere.] M. Tullius de Senectute (54):
'non consitiones modo delectant, sed etiam insitiones'.

CONVENIRE, placere, constitui. Sisenna Hist. lib. IV (62): 'signum nactus a Papio, quod inter eos
35 tolli convenerat'. || Convenire, aptum esse. M. Tullius in Hortensio (57): 'nam quod vereris, ne non conveniat nostris aetatibus ista oratio, quae spectet ad hortandum'.
|| Convenire significat obvium fieri. Terentius in Eunuchio (234):

conveni hodie adveniens mei loci quemdam atque ordinis
40 hóminem.

|| Convenire, videre. M. Tullius de Senectute (83):
'neque vero eos solum convenire aveo quos ipse cognovi, sed illos etiam de || quibus audiui et legi et ipse con-
1 scripsi'. — Plautus in Asinaria (274):

aetatem velim servire, Libanum ut conveniam modo.

22 — 30 M. Tull. quod — conserere; 38 — 40 Conv. — hom.

28 Cons. serere *Guietus* || 31 — 32 post 273. 11: *huc traiec. Quich.* || 32 non *E¹*: *om. rel.*: nec *Cic.* || constitutiones *L ante corr.*: constitutiones *rell. (cum L ex corr.)* || institutiones || 33 — 34 post 263. 6 (*infamatio*): *huc traiec. Quich.* || 33 constitui: *corr. Quich.* || 34 papo *LB⁴*: papo (*Gen. ex corr.*) vel popo (*Gen. ante corr.*) vel papippo (*B*) *AA* || quid *AA*: qui *LB⁴*: *corr. Iun.* || 35 actum *LA⁴* || 38 — 39 cf. 324. 17; 359. 9 || 39 q. m. l. *codd.* 359 (*cf. codd.* 324) || 41 — 1 cf. 276. 1 || 42 abeo (*ad eos L*) || 42 — 43 cognovissed *L¹*: -set *AA* || 1 — 2 cf. 72. 17 || 2 servare *BA (= G)*: servare *LA⁴*.

|| Convenire, colligi, coire. Vergilius Aen. lib. I (361):
conveniunt, quibus aut odium crudele tyranni.

M. Tullius in Philippicis lib. III (5): 'cui quidem 5
hodierno die, patres conscripti, nunc enim primum ita
convenimus'. || Convenire, constare. Terentius in
Phormione (53):

.. conveniet númerus, quantum débui.

|| Convenire, similem esse. Varro Longe Fugit Qui Suos
Fugit (245): 'solus rex, solus retor, solus formonsus, 10
fortis, aecus vel ad aedilicium modium, purus putus. si
ad hunc charactera Cleophantus conveniet, cave attigeris
hominem'. || Convenire, placere, certum fieri. Vergilius
lib. XII (183):

cesserit Ausonio si fors victoria Turno,
convenit Euandri victos discedere ad urbem.

15

M. Tullius de Finibus Bonorum et Malorum lib. V (86):
'vivendi cupiditate incensi omnes sumus; atque hoc mihi
cum tuo fratre convenit'. || Convenire, interpellare.
M. Tullius in Verrem actione II (1, 126): 'non dubitat
quin, si ipse Verrem convenisset, aequitate causae, auc- 20
toritate sua commovere hominem posset'. — Lucilius
lib. XXIX (117):

haec tum conventus tela insidiasque locavi.

3—4 Conv.—tyr.; 13 Conv.—feri; 16—21 M. Tull.—sua.

3 Conveniri *LA⁴D⁴* || 6 die e pāc *H^s ut vid.*: die pāc
A⁴: d. ēpc *LB⁴* (*i. e.* episcopus!) || 7 conveniens *A⁴* || 7—8
Conv.—deb. *om. A⁴* || 8 convenit—debuit || 11 fortis secus
LB⁴ || modius: *corr. N. Faber* || putis: *corr. Iun.* || 12 huc:
corr. edd. || χαρακτηῖρα Κλεάνθους *Voss. Arist. p. 589* || 13—14 *cf.*
250. 46 || 15 *cf. 250. 39* || 16 mal. et bon. *L¹A⁴* || 17 atque *om.*
codd. Cic. || 19 dubitabat *codd. Cic.* || 20 si *om.* || 21 possit
LB⁴: posse *A⁴*: *corr. E¹* || 21—22 *cf. 340. 28* (*s. v.* locare,
parare) || 21 XXVIII *codd. 340* || 22 hic *I. Dousa* || tu—insi-
diisque (—disque *L¹A⁴*) *codd. h. l.*: tum—insidiaeque *codd. 340* ||
locari *I. Dousa*.

CAEDERE est verberibus dedere. Terentius in Andria (199):

verbéribus caesum te ín prístinum, Dáve, dedam . . .

- 25 M. Tullius de suppliciis (in Verr. II, v, 162): 'caedebatur virgis medio in foro Messanae civis Romanus'.
 || Caedere, excidere. Vergilius Georg. lib. I (173):
 caeditur et tilia ante iugo levis.

Lucilius lib. XXVII (58):

- 30 lígnum caedat, pénsu faciat, aédis verrat, vápulet.

M. Tullius in Hortensio (58): 'aut tibi id ipsum pervertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes quasi membra quaedam caedenda'. || Caedere, occidere vel mactare. Vergilius Georg. (II, 380):

- 1 non aliam ob || culpam Baccho caper omnibus aris
 caeditur.

et Aen. lib. II (266):

caeduntur vigiles.

- 5 Varro in Eumenidibus (125):

Aíax tum credit ferro se caedere Ulixem,
 cum bacchans silvam caedit porcosque trucidat.

|| Caedere, inmolare. Plautus in Aulularia (567):
 caedéndum conduxí égo illum.

- 10 Vergilius Aen. lib. V (96):

caedit quinas de more bidentis.

23 Ced.—dedere; 25—26 M. Tull.—foro; 27—28 Ced.—levis;
 33—34 Ced.—mact.; 4 Virg. ced. vigiles.

23 v. laedere *Quich.* || 26 in m. f. *codd. Cic.* || 27 exc.] scindere(?) *Mu. in append.* || 29—30 cf. 420. 9 (s. v. verrere, mundare) || 29 XXVIII (*H*²) vel XXVI (*G*) *B*⁴ || 6 Aíax tum *Benaëus ap. Passerat.*: maximum || sed || 7 baccha (*seq. s*): *corr. Me.*: baculo *Lachm.* || porcusque *L* || 8—9 cf. 274. 11 || 10 IIII.

|| Caedere, frangere. Vergilius Georg. lib. III (364):

caeduntque securibus umida vina.

M. Tullius in Verrem actione II (I, 69): 'caedere ianuam saxis, instare ferro'. Lucilius lib. XXIX (47): 15
caede ostium, Gnatho! úrgue. restant: pèriimus!

|| Caedere, conmiscere. Lucilius lib. XXX (68):

lana, opus omne perit; pallor, tiniae omnia caedunt.

QVATERE significat percutere. Vergilius lib. VIII (596):

quadripedante putrem sonitu quatit ungula campum. 20

|| Quatit, infestat. Vergilius lib. IX (608):

aut rastris terram domat aut quatit oppida bello.

|| Quatit, excludit. Terentius in Eunucho (358):

"nimirum" — "homó quatietur cèrte cum donó foras."

|| Quatit, movet. Vergilius lib. X (762):

25

at vero ingentem quatiens Mezentius hastam.

CONSTAT, valet, consistit. Lucilius lib. XXVI (86):

trádo ergo alias númmo porro, quód mihi constat cárius.

Cicero Tusculanarum lib. I (42): 'animus; qui si est quattuor horum generum, unde omnia constare dicuntur'. 30

12—15 Ced.—ferro; 27 Const. val. consistit; 30 Cicero quattuor—dicuntur.

12—13 cf. 380. 34 || 14 actione II *B*⁴: actionem *A*⁴: actione I *corr. ex* actione *L* || 15—16 cf. 417. 30 (*s. v.* urgere, insistere) || 15 XXVIII *codd.* 417 || 16 hostium grato *codd. h. l.* || urgere (-gere) istam *codd. h. l.* || 17—18 cf. 462. 25 (*s. v.* pallorem) || 18 (lanae *B*) || fallor *codd. h. l.* || 20 quadripedantem *L A*⁴ || sonitum *L A*⁴ || quate *L*¹ *A*⁴ || 21 VIII *L (cum B)* || 24 istum (-unc) ipsum, *h. codd. Ter.* || 26 medientius || 27 consistit *ad v. 29 transp. Quich.* || 29 Constat, consistit. Cic. *Quich.*

272. 273 M.

|| Constitit dicitur stetit. Vergilius Aeneidos lib. IV (252):

hic primum paribus nitens Cyllenius alis
constitit.

|| Constitit, erectus est. Plautus in Amphitryone (233):

35 . . frémítú virúm; éx spírítu átque anhélitu
nébula cónstát.

Vergilius lib. V (426):

constitit in digitos.

Cicero Tusculanarum lib. I (37 = trag. inc. 75):

40 . . . "ubi rígida constat crássa caligo ínferúm."

|| Constat, compositum est. Lucilius lib. XXVI (24):

1 princípío || physici ómnes constare hóminem ex anima et córpore
dícunt.

Sisenna Historiarum lib. IV (58): 'multitudinem
procul hostium constare viderunt'. || Constat, convenit,
5 manifestum est. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II
(fr. 19): 'cum constet Caesarem Lupercis id vectigal
dedisse. quí autem poterat id constare?' — et Tuscula-
narum lib. I (40): 'sive quod a gravioribus leviora
natura repellantur. quae cum constant'.

CONSTITVERE est proponere, definire. Vergilius Aen.
lib. I (308):

10 hominesne feraene,
quaerere constituit.

34—36 Const.—constat; 40 Cicero ubi—inferum; 4—6
Const.—ded.; 9 Const.—definire.

31—33 cf. 353. 23 || 35 et || 37 Constit $L^1 AA$ (= *Gen.*¹) ||
1 animo *Gulielm.* || 6 constat B^4 ; constaret *Halm.* || 8 con-
stat B^4 || 9—11 cf. 258. 17; 290. 29 || 9 proponere LB^4 ; po-
nere ponere (*Gen.*) vel ponere (*B*) AA : ponere DA || III LAA .

|| Constituere, retinere, firmare. M. Tullius de Officiis lib. I (122): 'ineuntis enim aetatis inscitia senum constituenda et regenda est prudentia'. || Constituere, parare. M. Tullius in Verrem actione II (I, 65): 'quod 15 ubi erat Philodamo nuntiatum, tametsi erat ignarus, quantum sibi ac liberis suis iam tum mali constitueretur'. || Constituere, erigere. Vergilius lib. VI (216):

et feralis ante cupressos
constituunt.

COLLIGERE, in unum redigere. Vergilius Aen. lib. V (15): 20
colligere arma iubet validisque incumbere, remis.

M. Tullius in Philippicis lib. VI (7): 'succurrendum est D. Bruto; omnes undique copiae colligendae'. || Colligere, reficere. Cicero in Verrem actione II (II, 48): 'sed manifesto furto perturbatus ubi se collegit'. 25 || Colligere, celare, subpremere. Vergilius lib. XII (491):
substitit Aeneas et se collegit in arma,
poplite subsidens.

|| Colligere, auferre. Lucilius lib. XXX (113):
ruis hoc et colligis omnia furtim.

Plautus in Aulularia (312):

30

quin ipse pridem tónsor unguis dēmpserat;
collégit, omnia ábstulit praeségmina.

14—15 Const. parare; 17—21 erigere—iubet; 26—27 Coll.—arma; 28—29 Coll.—furtim.

12—14 *post 261. 35: huc traiec. Quich.* || 13 *inscia A⁴* || 14 et reg. *Cic.*: exregenda *A⁴*: excredenda *L*: exercenda *B⁴* || ante Const. *stant 270. 31—32* || 16 est *codd. Cic.* || 17 suis lib. *A⁴* || 20 VI || 23 D. Bruto—copiae collig. *Cic.*: de bruto (butro *A⁴*) o. u. coepere colligere || 24 III || 25 tamen—et furto manif. *Cic.* || 28—29 *cf. 380. 8 (s. v. ruere, inruere sine cautela)* || 29 est *L* || 30—32 *cf. 152. 1* || 31 ipsi *codd. Pl.*

CONTINENS est abstinens, integer. M. Tullius ad
 M. Catonem (ad Fam. XV, 3, 2): 'ut, quae copiis et
 35 opibus ferre vix possumus, ea mansuetudine et continentia
 1 nostra, || sociorum fidelitate teneamus'. || Continens,
 coniunctum, continuum. M. Tullius in epistula ad Senatum
 (ad Fam. XV, 2, 2): 'itaque cum exercitu per Cappa-
 dociae partem eam, quae cum Cilicia continens est, iter
 5 feci'. — et in Hortensio (87): 'ne in continentibus
 quidem terris vestrum nomen dilatari potest'.

CVRATVM est sanatum. || Curatum, post laborem
 refectum. Vergilius (Aen. III, 511):

corpora curamus, fessos sopor inrigat artus.

|| Curatum, cum dilectu apparatus. Lucilius lib. XXX
 (XXIX, 87):

10 et circumvolitant ficetulae, turdi; curatis, coci.

CONDVOERE est, sicuti usu, emere. Plautus in Aulu-
 laria (567):

caedéndum conduxī égo illum.

Lucilius lib. XXIX (88):

mángo, non magná mercede, mágno quod condúxeris.

15 M. Tullius de Officiis lib. II (22): 'ut saepe in
 nostra republica videmus, mercede conducti'. || Conducere,
 colligere, convocare. Varro Manio (259):

33 Cont.—int.; 1—2 Cont.—continuum; 5—6 M. Tull. ne
 in—potest; 11 Cond.—usu; 15—17 M. Tull.—convocare.

33 est a. est i. L || 34 catonem catonem L¹ B⁴ || 35 ferre]
 tenere *codd.* Cic.: fort. facere || 1 teneamur (tun- G): -mus *codd.*
 Cic.: tueamur *ed. a. 1471* || 3 exercitum || 4 partem meam
 L¹ A⁴ || ita A⁴ || 5 feci. et in *Me.*: faciet in || 6 est natum:
corr. Me. || 6 perfectum L || 10 ficellae *Mu.* || curati cocis *Mu.* ||
 11 Cond. emere, *dein post Plauti exemplum*, Cond. est sicuti
 usu: *corr. Quick.* || 11—12 cf. 272.8 || 14 mango *Mu.*: magno
 (quod tuetur Keller. V. E. p. 104) || mercedest *Mu.*

máne suscitát; rostrum sub róstra fert, populum ín forum
cónducit.

20

|| Conducere, convenire. Lucilius lib. XXX (13):
et virtute tua et claris conducere cartis.

|| Conducere, utile esse (Lucil. dub. 1):
sólus vero sóli quid re et quaésti conducát scio.

M. Tullius de Officiis lib. III (101): 'stulte? si rei publicae conducebat? potest autem, quod rei publicae inutile sit, id cuiquam civi utile esse?' — idem de Republica lib. I (49): 'facillimam autem in ea republica esse posse concordiam, in qua idem conducat omnibus'. — Sisenna Historiarum lib. IV (77): 'quid in rem publicam suam maxime conducere videretur'.

CONCELEBRARE dicitur commovere. Lucretius lib. I (3):
quae mare naverum, quae terras frugiferentes
concelebras.

|| Concelebrare, diffamare: || dictum a celebritate. 1
Lucilius lib. XXX (7):

multis indu locis sermonibu' concelebrarunt.

CREDERE est fidem habere dictis vel factis. Lucilius
lib. XXVIII (21): 5

Hymnis, velim te mi id quod verum est credere.

19—20 Varro rostra—conducit; 23 Cond. u. esse; 28—29
M. Tull. facillimam—omn.; 4—6 Cred.—credere.

19 sub *Turnebus*: sum || rostra adfert (aff.): *corr. Mu.* ||
21 (convertere *G*) || 22 (e v. *B*, quod tueretur *On.*) || 24 suo: *corr. On.* ||
25—26 quomodo stulte? etiamne si rei p. cond.? *Cic.* || st. lib. 1
(om. *E*¹ ut vid.: liberi *G*) rei p.: *correx*i || 26—27 in. r. p. *codd.*
Cic. || 27 civi *Cic.*: ubi *A*⁴: ibi *L B*⁴ || utilem *L*¹ *A*⁴ || 29 esse
conc. *cod. Cic.*: posse c. *E*¹ || 30 in *Ald.*: om. || 1 diffamare
Lips.: diu amare || 5 XXVIII *Mu.*: XXVII *L A*⁴: XXVI *B*⁴
ut vid. || 6 hynnīs *A*⁴: om. *D*⁴ || te mi *On.*: te: tete *Mu.*

Vergilius Aen. lib. II (247):

ora dei iussu non umquam credita Teucris.

|| Credere, fidei committere. Lucilius lib. XXVIII (24):
10 vitam ac fortunas cui concrediderim meas.

|| Credere [est], servandum commendare. Plautus [in] Aulularia (15):

ubi is obiit mortem, qui mihi id aurum credidit.

CONMODARE est mutuari. Lucilius lib. XXVII (30):
certa sunt, sine detrimento quae inter sese comodant.

15 M. Tullius de Officiis lib. II (15): 'atque ut dando et accipiendo mutuandisque facultatibus et comodandis nulla re egeremus'. || Comodare, cum comodo dare. M. Tullius ad filium lib. II (2): 'cui ego, quibuscumque rebus potero, libentissime comodabo'.

CAPTARE, capere. Lucilius lib. XXVII (32):
20 quodsi paulisper captare atque observare haec voveris.

COGNOSCERE est audire, aestimare. Lucilius lib. XXVI (XXVII, 33):

rem cognoscas simul et dictis animum adendas, postulo.

Pomponius Sponsa Pappi (167):
pol magi curabo, ubi cognorint, omnes una adsentiant.

9—14 Cred.—comm.; 15—16 M. Tull.—facult.; 17—21 Comm.—aestimare.

8 diei iusso A⁴ (non B) || nonnumquam: (corr. H²EB) ||
10 crediderim D⁴ || 11 est om. A⁴ D⁴ || serv. committere D⁴ ||
in om. L¹ || 11—12 cf. 359. 29 || 12 morte D⁴ || quid mihi in
a. codd. h. l. || 16 metuandisque f. L¹ A⁴: mutuandis f. D⁴:
mutandis que f. codd. Cic. || commodantis L A⁴ || 17 C. c. comoda
d. A⁴: C. commodum dare Mu. || 18 rep. (sic) potero A⁴ ut vid.
(re potero Gen.¹; re perpotero Gen.²: repertis potero B): per-
potero D⁴ || 19 C. c. Captare, observare. Luc. Quich.: fort. C.
animo c. vel C. aure c. || 21—22 cf. 238. 12 (s. v. adtendere) ||
21 XXVII codd. 238 || 22 cognoscat codd. h. l.: corr. H³ ||
23—24 cf. 469. 23 (s. v. adsensit) || 24 pol emagis: pol mage Both.

Terentius in Andria (49):

25

eo pacto et gnati vitam et consilium meum
cognoscas.

Vergilius Georg. lib. I (177):

ni refugis tenuisque piget cognoscere curas.

|| Cognoscere, nosse vel perspicere. Vergilius lib. IX (245): so
venatu adsiduo et totum cognovimus amnem.

idem Georg. lib. II (226):

nunc quo quamque modo possis cognoscere dicam.

M. Tullius in Hortensio (26): 'unde autem facilius
quam ex annalium monumentis aut bellicae res aut omnis 35
rei publicae disciplina cognoscitur?' — idem [et] de ||
Senectute (83): 'neque vero eos *solum convenire aveo* 1
quos ipse cognovi, sed illos etiam de quibus [et] audiavi
et legi et ipse conscripsi'. || Cognoscere, agnoscere.

Vergilius in Bucolicis (IV, 60):

incipi, parve puer, risu cognoscere matrem.

5

M. Tullius de Republica lib. I (inc. 4): 'cognosce
mehercule, inquit, consuetudinem istam et studium ser-
monemque'. — Varro Sesqueulixe (471): 'vereor ne
me quoque, cum domum ab Illo cossim revertero, praeter
canem cognoscat nemo'.

COMPETERE significat quod est honorem vel coniugium 10
vel quidvis aliud adversus alium petere. unde competi-

26—27 Ter. eo—cogn.; 30—31 Cogn.—amnem; 34—36
M. Tull.—cogn.; 10—16 Comp.—competere.

27 cognoscis || 28—29 cf. 411. 38 || 29 ni] non A⁴ (non B) ||
30 prespicere L A⁴ B⁴: prosp. D⁴: (corr. B) || 30—31 cf. 230. 4 ||
31 venati D⁴ || 36 disciplinae (-ne): corr. Gen.³ || et om. E ||
1—2 cf. 270. 41 || eo (sic) ipse omissis mediis codd. h. l. ||
2—3 de q. et audiavi legi (-ge) L¹ A⁴: de q. audiavi et legi
codd. 270 (cum codd. Cic.) || 7—9 cf. 247. 29 || 8 venero codd. 247:
reverero (?) Mu. || 10 quod est om. D⁴ || vel c. om. L¹ || 11 aliud
ed. princ.: aliquid.

- tores, ut saepe. || Competere, par esse vel simile. unde et in aestimatione rerum «hoc illi competit» dicimus. || Competere, rei cuiusque meminisse aut constanter valere.
- 15 Sallustius Historiarum lib. I (136): 'sic vero, quasi formidine adtonitus, neque animo neque auribus aut lingua competere'.

INCIPIT PER D LITTERAM.

- DAMNARE est damno adficere. unde et condemnare dictum est. e contrario nullo damno adfectum indem-
- 20 nem probamus. || Damnare est exheredare. Lucilius Satyrarum lib. XI (22):

Cassiu' Gaius hic operariu', quem Cephalonem dicimu', sectorem furemque, hunc Tullius, inquam, index heredem facit, et damnati alii omnes.

|| Damnari, necessitate constringi. Terentius in Phormione (422):

- 25 tuus est damnatus natus, non tu.

|| Damnare est et morti dare. Vergilius Aeneidos lib. IV (698):

nondum illi flavum Proserpina vertice crinem abstulerat Stygioque caput damnaverat Orco.

Accius Armorum Iudicio (153):

- 30 maior erit luctus, cum me damnatum audiet.

10—16 Comp.—competere; 18—20 Damn.—exheredare; 24—26 vel nec.—dare; 29—2 Acc.—damnatus.

12 ut saepe *om.* *DA* || inde: *corr. DA (cum B)* || 13 dic. h. i. comp. *DA* || 14 constare, val. *Mu.* || aut const. val. *om. DA* || 17 *om. AA* || 19 est *om. L¹* || 19—20 i. ponimus (?) *Mu.* || 22 sectorem *BA* || furiumque: *corr. Scal.* || inquam *Quich.*: quem: Quintus *Lachm.* || 23 facit at da. *Scal.*: fecit, da. *Mu.* || 24 Damnare: *corr. Quich.* || 28 caput] canum *AA* || 29 Damnare, condemnare *add. Mu.* || 30 luc.] hel...tus *L¹*.